

КОHKYPC 2024

Трапу Дністра

Culorile Nistrului

Colours of the Dniester

Аркварену Дністра

Басейновий конкурс творчості «Барви Дністра» у 2024 році організовано у партнерстві з
Ediția 2024 a concursului de creativitate „Culorile Nistrului” a fost organizată în parteneriat cu

Бассейновый конкурс творчества «Акварели Днестра» в 2024 году организован
в партнерстве с

The 2024 edition of the basin-wide contest of creativity “Colours of the Dniester” was organized
in partnership with

та за фінансової підтримки від
și cu sprijinul financiar al
и при финансовой поддержке от
and with the financial support from the

Organization for Security and
Co-operation in Europe

Ця публікація була підготовлена з оригінальних матеріалів, наданих авторами, і не редагувалася редакцією ОБСЄ. Відповідальність за висловлені думки і погляди несуть автори, і вони не обов'язково відображають позицію ОБСЄ, місії або її держав-учасниць. Ні ОБСЄ, ні місії, ні її держави-учасниці не несуть жодної відповідальності за наслідки, які можуть виникнути внаслідок використання цієї публікації. Ця публікація не стосується питань відповідальності, юридичної чи іншої, за дії чи бездіяльність з боку будь-якої особи. Використання конкретних позначень країн або територій не передбачає жодних суджень видавця, ОБСЄ, щодо правового статусу таких країн або територій, їхніх органів влади та інституцій або делімітації їхніх кордонів.

Această publicație a fost pregătită pe baza materialului original prezentat de autor și nu a fost editată de redacția OSCE. Opiniile exprimate rămân în responsabilitatea autorului și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale OSCE, ale Misiunilor sau ale statelor sale participante. Nici OSCE, Misiunile și nici statele sale participante nu își asumă nicio responsabilitate pentru consecințele care pot apărea din utilizarea acestei publicații. Această publicație nu abordează probleme de responsabilitate, juridică sau de altă natură, pentru acte sau omisiuni ale oricărei persoane. Utilizarea denumirilor specifice de țări sau teritorii nu implică nicio opinie din partea editorului, din partea OSCE, cu privire la statutul juridic al acestor țări sau teritorii, a autorităților și instituțiilor acestora sau a delimitării granițelor lor.

Эта публикация была подготовлена из оригинальных материалов, предоставленных авторами, и не редактировалась редакцией ОБСЕ. Ответственность за высказанные мнения несут авторы, и они не обязательно отражают позицию ОБСЕ, миссий или ее государств-участников. Ни ОБСЕ, ни миссии, ни ее государства-участники не несут никакой ответственности за последствия, которые могут возникнуть в результате использования этой публикации. Эта публикация не касается вопросов ответственности, юридической или иной, за действия или бездействие со стороны любого лица. Использование конкретных обозначений стран или территорий не предусматривает суждений издателя, ОБСЕ, относительно правового статуса таких стран или территорий, их органов власти и институтов или делимитации их границ.

This publication has been prepared from the original material as submitted by the authors and has not been edited by the editorial staff of the OSCE. The views expressed remain the responsibility of the authors and do not necessarily represent the views of the OSCE, Missions, or its participating States. Neither the OSCE, Missions, nor its participating States assume any responsibility for consequences which may arise from the use of this publication. This publication does not address questions of responsibility, legal or otherwise, for acts or omissions on the part of any person. The use of particular designations of countries or territories does not imply any judgement by the publisher, the OSCE, as to the legal status of such countries or territories, of their authorities and institutions or of the delimitation of their boundaries.

Дорогі друзі річки Дністер,

2024 рік – особливий рік для дністровської спільноти, оскільки мистецькому конкурсу «Барви Дністра» виповнюється 16 років. Конкурс, який безперервно проводиться з 2008 року, залучає широку аудиторію з басейну річки Дністер у Республіці Молдова (включно з Придністров'ям) та в Україні і сприяє підвищенню обізнаності про охорону довкілля та про управління транскордонними водами за допомогою творчих засобів. Крім своєї основної мети, яка полягає в заохоченні молоді до самовираження через художні засоби на тему охорони довкілля, конкурс діє як захід зміцнення довіри, об'єднуючи молодь регіону навколо одних і тих самих цінностей. Попри те, що засоби творчого самовираження були різними, а біографія конкурсантів могла різнитися, їх завжди об'єднувала зацікавленість у збереженні Дністра, його цінних ресурсів та еко системних послуг для сьогодишнього та майбутніх поколінь.

Цього року, як ніколи раніше, завдання щодо захисту річки мають першорядне значення. З огляду на складну ситуацію в регіоні, збереження природного довкілля та збалансоване споживання ресурсів вимагає широкої співпраці експертів, організацій та населення і в Республіці Молдова, і в Україні. В умовах масштабної деградації та руйнування довкілля, першорядне значення має об'єднання наших зусиль і сердець на різних організаційних рівнях і в різних вікових групах. Особливо важливим є залучення дітей та молоді навколо ідеї загальної екологічної відповідальності. Довкілля в регіоні стикається з безпрецедентним рівнем загроз. Тому встановлення спільних цінностей і розробка спільних стратегій для забезпечення довгострокової стійкості є життєвою необхідністю для нашого спільного майбутнього і більш безпечного завтра.

Девіз конкурсу 2024 року – **«За мир і сталий розвиток басейну річки Дністер».**

У 2024 році відбір переможців відбувався онлайн з метою гарантування безпеки всіх учасників, членів журі та волонтерів, які долучилися до конкурсу. Журі, до складу якого входили представники обох країн басейну (включно з Придністров'ям), обрало переможців, які подали свої роботи та представили своє бачення спільного майбутнього басейну річки Дністер. Попри всі перепони, пов'язані з війною та вимушеним переселенням мільйонів українців, більшість з яких жінки та діти, вдалося зібрати 749 унікальних конкурсних робіт з регіону.

110 робіт було обрано переможцями у наступних номінаціях:

- «Малюнок»;
- «Фотографія»;
- «Відеофільм, слайд-шоу»;
- «Захід з оздоровлення водних ресурсів»;
- «Твір, оповідання, вірш, науково-популярна стаття».

Організатори конкурсу:

- Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ);
- Дністровське басейнове управління водними ресурсами;
- Агентство «Apele Moldovei»;
- Міжнародна екологічна асоціація хранителів річки «Еко-TIRAS»;

- Чорноморський жіночий клуб;
- Басейнове управління водних ресурсів річок Західного Бугу та Сяну;
- Басейнове управління водних ресурсів річок Прут та Серет;
- Басейнове управління водними ресурсами річок Причорномор'я та нижнього Дунаю;
- Молодіжний екологічний центр ім. В.І. Вернадського;
- Ліцей ім. І.С. Нечуя-Левицького, м. Кишинів;
- Центр демократичного розвитку молоді "Синергія".

В 2024 році конкурс відбувся за фінансової підтримки Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) через Бюро Координатора економічної та екологічної діяльності (БКЕЕД) ОБСЄ, а також за підтримки Державного агентства водних ресурсів України.

Dragi prieteni ai râului Nistru,

Anul 2024 este un an special pentru comunitatea nistreană, deoarece marchează cea de-a 16-a aniversare a concursului de artă la nivel de bazin „Culorile Nistrului”. Concurusul, care a fost organizat neîntrerupt din 2008, atrage un public larg din bazinul râului Nistru din Republica Moldova (inclusiv Transnistria) și Ucraina și promovează sensibilizarea cu privire la protecția mediului și gestionarea transfrontalieră a apelor în regiune prin mijloace creative. În plus față de obiectivul său principal, care este de a încuraja tinerii să se exprime prin mijloace artistice pe tema protecției mediului, concursul acționează ca o măsură de consolidare a încrederii, unind tinerii din regiune în jurul acelorași valori. Deși mijloacele de exprimare creativă au variat, iar trecutul concurenților poate fi diferit, aceștia au fost întotdeauna uniți de interesul lor pentru conservarea Nistrului, a resurselor sale valoroase și a serviciilor ecosistemice pentru generațiile actuale și viitoare.

În acest an, mai mult ca oricând, sarcinile de protecție a râurilor sunt de o importanță capitală. Având în vedere situația complexă din regiune, conservarea mediului natural și consumul echilibrat de resurse necesită cooperarea largă a experților, organizațiilor și populației din Republica Moldova și Ucraina. În fața degradării și distrugerii pe scară largă a mediului, este extrem de important să ne unim eforturile, mințile și inimile la diferite niveluri organizaționale și pe grupe de vârstă. Este deosebit de important să implicăm copii și tinerii în jurul ideii de responsabilitate ecologică universală. Mediul din regiune se confruntă cu un nivel fără precedent de amenințări. Stabilirea unor valori comune și dezvoltarea unor strategii comune pentru durabilitate pe termen lung sunt, prin urmare, o necesitate vitală pentru viitorul nostru comun și pentru un viitor mai sigur.

Sloganul concursului din 2024 este **„Pentru pace și dezvoltarea durabilă a bazinului râului Nistru”**.

În 2024, selecția câștigătorilor a avut loc online pentru a asigura siguranța tuturor participanților, membrilor juriului și voluntarilor care s-au alăturat concursului. Juriul, care a inclus reprezentanți din ambele țări ale bazinului (inclusiv Transnistria), a selectat câștigătorii, care și-au trimis lucrările și și-au prezentat viziunea pentru viitorul comun al bazinului râului Nistru. În ciuda tuturor obstacolelor legate de război și de strămutarea forțată a milioane de ucraineni, majoritatea femeii și copii, a fost posibilă colectarea a 749 de propuneri unice de concurs din regiune.

110 de lucrări au fost alese ca câștigători în următoarele nominalizări:

- «Desen/Pictură»;
- «Fotografie»;
- „Film video, prezentare de diapozitive”;
- „Activitate de reabilitare a resurselor de apă”;
- „Eseu, nuvelă, poezie, articol de știință populară”.

Organizatorii concursului:

- Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE);
- Autoritatea pentru Resurse de Apă a Bazinului Nistrului;
- Agenția „Apele Moldovei”;

- Asociația Internațională a Păstrătorilor Râului „Eco-TIRAS”;
- Clubul Femeilor de la Marea Neagră;
- Autoritatea pentru resursele de apă din bazinele râurilor Bug și Syan de Vest;
- Autoritatea de Resurse de Apă a Bazinelor Râurilor Prut și Siret;
- Autoritatea pentru Resurse de Apă din Bazinele Mării Negre și Dunării Inferioare;
- Centrul Ecologic pentru Tineret numit după V.I.Vernadsky;
- Liceu numit după Nechui-Levitsky (Chișinău);
- Centrul de Dezvoltare Democratică a Tineretului „Sinergie”.

În 2024, competiția s-a desfășurat cu sprijinul financiar al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) prin Biroul Coordonatorului Activităților Economice și de Mediu OSCE (OCEEA), precum și cu sprijinul al Agenției de Stat pentru Resurse de Apă a Ucrainei.

Дорогие друзья реки Днестр,

2024 год – особенный год для днестровского сообщества, поскольку художественному конкурсу «Акварели Днестра» исполняется 16 лет. Конкурс, который непрерывно проводится с 2008 года, привлекает широкую аудиторию бассейна реки Днестр в Республике Молдова (включая Приднестровье) и в Украине и способствует повышению осведомленности об охране окружающей среды и об управлении трансграничными водами с помощью творческих средств. Помимо своей основной цели, которая заключается в поощрении молодежи к самовыражению через художественные средства на тему охраны окружающей среды, конкурс действует как мера по укреплению доверия, объединяющая молодежь региона вокруг одних и тех же ценностей. Несмотря на то, что средства творческого самовыражения были разными, а биография конкурсантов могла отличаться, их всегда объединяла заинтересованность в сохранении Днестра, его ценных ресурсов и экосистемных услуг для сегодняшнего и будущих поколений.

В этом году, как никогда ранее, задачи по защите реки имеют первостепенное значение. Учитывая сложную ситуацию в регионе, сохранение природной окружающей среды и сбалансированное потребление ресурсов требует широкого сотрудничества экспертов, организаций и населения и в Республике Молдова, и в Украине. В условиях масштабной деградации и разрушения окружающей среды, первостепенное значение имеет объединение наших усилий, умов и сердец на различных организационных уровнях и в различных возрастных группах. Особенно важно привлечение детей и молодежи вокруг идеи всеобщей экологической ответственности. Окружающая среда в регионе сталкивается с беспрецедентным уровнем угроз. Поэтому установление общих ценностей и разработка совместных стратегий для обеспечения долгосрочной устойчивости являются жизненной необходимостью для нашего общего будущего и более безопасного завтра.

Девиз конкурса 2024 года – **«За мир и устойчивое развитие бассейна реки Днестр».**

В 2024 году отбор победителей проходил онлайн с целью обеспечения безопасности всех участников, членов жюри и волонтеров, которые присоединились к конкурсу. Жюри, в состав которого входили представители обеих стран бассейна (включая Приднестровье), выбрало победителей, которые подали свои работы и представили свое видение совместного будущего бассейна реки Днестр. Несмотря на все преграды, связанные с войной и вынужденным переселением миллионов украинцев, большинство из которых женщины и дети, удалось собрать 749 уникальных конкурсных работ из региона.

110 работ были выбраны победителями в следующих номинациях:

- «Рисунок»;
- «Фотография»;
- «Видеофильм, слайд-шоу»;
- «Мероприятие по оздоровлению водных ресурсов»;
- «Сочинение, рассказ, стихотворение, научно-популярная статья».

Организаторы конкурса:

- Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ);
- Днестровское бассейновое управление водными ресурсами;
- Агентство "Apele Moldovei"
- Международная экологическая ассоциация хранителей реки «Есо-TIRAS»;
- Черноморский женский клуб;
- Бассейновое управление водных ресурсов рек Западного Буга и Сяна;
- Бассейновое управление водных ресурсов рек Прут и Серет;
- Бассейновое управление водными ресурсами рек Причерноморья и нижнего Дуная;
- Молодежный экологический центр им. В.И. Вернадского;
- Лицей им. И.С. Нечуя-Левицкого, г. Кишинев;
- Центр демократического развития молодежи "Синергия".

В 2024 году конкурс состоялся при финансовой поддержке Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ) через Бюро Координатора экономической и экологической деятельности (БКЭЭД) ОБСЕ, а также при поддержке Государственного агентства водных ресурсов Украины.

Dear friends of the Dniester River,

2024 is a special year for the Dniester River community, as it marks the 16th anniversary of the basin-wide art contest “Colours of the Dniester”. The contest, which was uninterruptedly organized since 2008, has been engaging a broad audience from the Dniester River basin in the Republic of Moldova (including Transdnistria) and Ukraine and contributed to raising awareness on environmental protection and transboundary water management in the region via creative means. Beyond its primary objective, which is to encourage youth to express themselves through artistic means on the topic of environmental protection, the contest acts as a confidence building measure, uniting the youth from the region around the same values. While the means of creative expression varied and the background of the competitors might have differed, they have always been united by their interest to preserve the Dniester River, as well as its valuable resources and ecosystem services for the riparian population of today and the generations to come.

This year, more than ever before, the challenges on the way to protect the river are paramount. Considering the challenging situation in the region, preservation of the natural environment and a balanced resource consumption planning requires broad-ranging cooperation of experts, organizations, and populations of the Republic of Moldova and Ukraine. Amidst the rampant environmental degradation and destruction, it is of prime importance to unite our efforts, minds and hearts at multiple organizational levels and age groups, especially involving children and youth around the idea of universal environmental responsibility. The environment in the region is facing an unprecedented level of threats. Hence, establishing mutual values and developing shared strategies to ensure long-term resilience of natural systems and social and economic stability are of vital necessity for our common future and a safer tomorrow.

The slogan for the 2024 contest is **“For Peace and Sustainable Development of the Dniester River Basin”**.

In 2024, the selection of winners took place in a virtual setting in order to ensure the safety of all participants, jury members and volunteers who contributed to the contest. The jury board, consisting of representatives of both riparian countries (including Transdnistria), selected the winners who shared their artworks and presented their vision of the common future of the Dniester River basin. Despite all obstacles related to war and forced relocation of millions of Ukrainians, most of whom are women and children, the competition managed to gather over 749 unique entries from the region.

110 submissions were chosen as winners in the following nominations:

- «Drawing/Painting»;
- «Photography»;
- «Video film, slide show»;
- «Activity on rehabilitation of water resources»;
- «Essay, short story, poem, popular science article».

Competition organizers:

- Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE);
- Dniester Basin Water Resources Authority;

- Agency “Apele Moldovei”;
- International Environmental Association of River Keepers “Eco-TIRAS”;
- Black Sea Women’s Club;
- Western Bug and Syan Rivers Basins Water Resources Authority;
- Prut and Siret Rivers Basins Water Resources Authority;
- Black Sea and lower Danube Rivers Basins Water Resources Authority;
- Youth Ecological Center named after V.I. Vernadsky;
- Lyceum named after Nechui-Levitsky;
- Center for Democratic Youth Development “Synergy”.

In 2024, the competition was carried out with the financial support of the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) through the Office of the Coordinator of OSCE Economic and Environmental Activities (OCEEA), as well as with the support of the State Water Resources Agency of Ukraine.

Номінація «Малюнок, аматорська робота»
I місце (вікова категорія до 10 років)
Побережний Артем, 9 років, «Текуча річка»
 с Залужжя, Збаразький р-н, Тернопільська обл, Україна

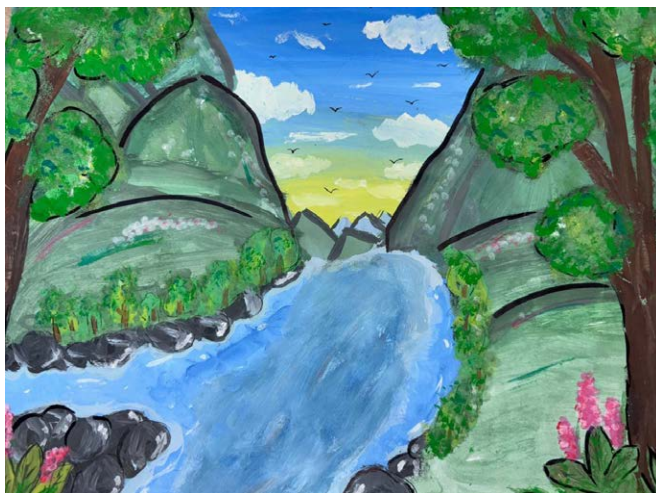

Номінація «Малюнок, аматорська робота»
I місце (вікова категорія до 10 років)
Ткачик Софія, 10 років, «На березі Дністра»
 м.Тернопіль, Україна

Номинация «Рисунок, любительская работа»
I место (возрастная категория до 10 лет)
Владимир Сергей, 9 лет, «Обитатели Днестра»
 с. Ержово, Рыбницкий район, Приднестровье, Молдова

Номинация «Малюнок, аматорська робота»
II місце (вікова категорія до 10 років)
**Галич Олена, 10 років, «Дністрова вода – як мрія
 про мир в нас одна»**
 с.Чижикив, Львівський район, Львівська область, Україна

Номінація «Малюнок, аматорська робота»
II місце (вікова категорія до 10 років)
Логіш Роман, 9 років, “Хлюпоче синя річка”
 с Залужжя, Збаразький район, Тернопільська область, Україна

Номінація «Малюнок, аматорська робота»
II місце (вікова категорія до 10 років)
Микитюк Анастасія, 6 років, “Нічний пейзаж”
 м.Тернопіль, Україна

Номинація «Малюнок, аматорська робота»

II місце (вікова категорія до 10 років)

Тостановський Богдан, 10 років, «Дністер – ріка мого дитинства»

с. Подільське, Кам'янець-Подільський район,
Хмельницька область, Україна

Номинация «Рисунок, любительская работа»

II место (возрастная категория до 10 лет)

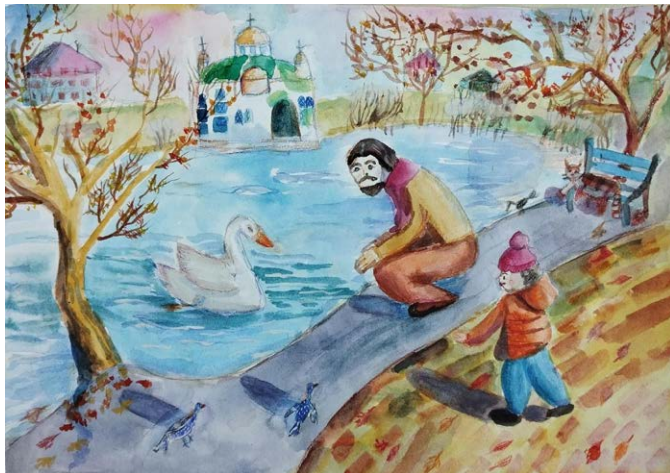
Бичурин Максим, 8 лет, «Берег родного Днестра»

г. Первомайск, Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунок, любительская работа»
II место (возрастная категория до 10 лет)
Бобу Юлия, 8 лет, «Аист на Днестре мир на земле»
 г. Дубоссары, Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунок, любительская работа»
II место (возрастная категория до 10 лет)
Гребенщикова Анна, 8 лет, «На встречу с прекрасным»
 г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунок, любительская работа»
II место (возрастная категория до 10 лет)
Гринченко Полина, 8 лет,
«На берегу Днестра»
 г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Nominalizare «Desen, lucrări amatoriale»
Locul II (categoria de vârstă până la 10 ani)
Darii Valeria, 8 ani, «O plimbare pe malul Nistrului»
 satul Vasieni, r. Ialoveni, Moldova

Номінація «Малюнок,
підготовлений в художніх
школах, гуртках або з допомогою
професійних художників»

I місце (вікова категорія
до 10 років)

**Понамарчук Соломія, 9 років,
“Світ у краплині чистої води”**

м. Ходорів, Стрийський район,
Львівська область, Україна

Nominalizare «Desen pregătit
într-o școală de artă, club sau cu
ajutorul artiștilor profesioniști»

Locul I (categoria de vârstă
până la 10 ani)

**Blega Denis, 10 ani,
«Nistrul curgător pace și
speranță în adâncuri»**

or. Șoldănești, Moldova

Nominalizare «Desen pregătit
într-o școală de artă, club
sau cu ajutorul artiștilor
profesioniști»

Locul I (categoria de vârstă
până la 10 ani)

Prepelita Melisa, 10 ani,
**«Nistrul – simbol al păcii și
a valorilor Naționale»**
or. Șoldănești, Moldova

Номинація «Малюнок, підготовлений в художніх школах,
гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія до 10 років)

Бабій Марія, 8 років, «Царівна Ходорівського ставу»
с. Жирова, Стрийський район, Львівська область, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія до 10 років)

Супрунова Софія, 10 років, "Всевидяче око"

м. Одеса, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія до 10 років)

Яценко Віталіна, 10 років, "Чарівний ранок"

с-ще Драбів,

Золотоніський район,
Черкаська область, Україна

Nominalizare «Desen pregătit
într-o școală de artă, club sau cu
ajutorul artiștilor profesioniști»
Locul II (categoria de vârstă
până la 10 ani)
Ceban Andreea, 9 ani,
«Două lumi, un singur Râu»
or. Șoldănești, Moldova

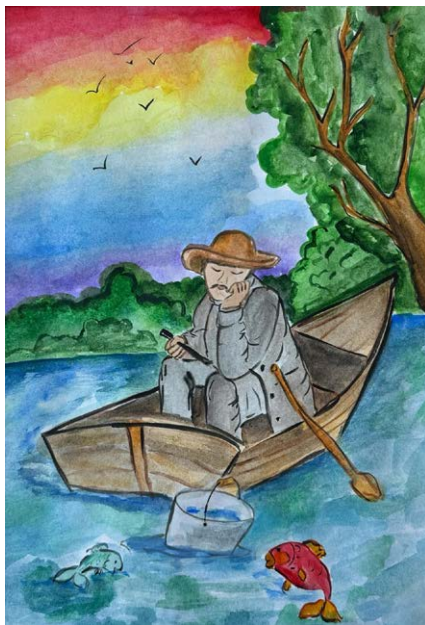
Номинация «Рисунок, подготовленный в художественной школе,
кружке или с помощью профессиональных художников»
II место (возрастная категория до 10 лет).
Мальчук Дмитрий, 8 лет, «Первая рыбалка»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Nominalizare «Desen pregătit
într-o școală de artă, club
sau cu ajutorul artiștilor
profesioniști»

Locul II (categoria de vârstă
până la 10 ani)

Petriman Alexandra, 10 ani,
«Gândul Bătrânului Nistru»
or. Șoldănești, Moldova

Nominalizare «Desen pregătit
într-o școală de artă, club sau cu
ajutorul artiștilor profesioniști»

Locul II (categoria de vârstă
până la 10 ani)

Suvac Giovanni, 8 ani,
«Pacea bazinului r. Nistru»
or. Șoldănești, Moldova

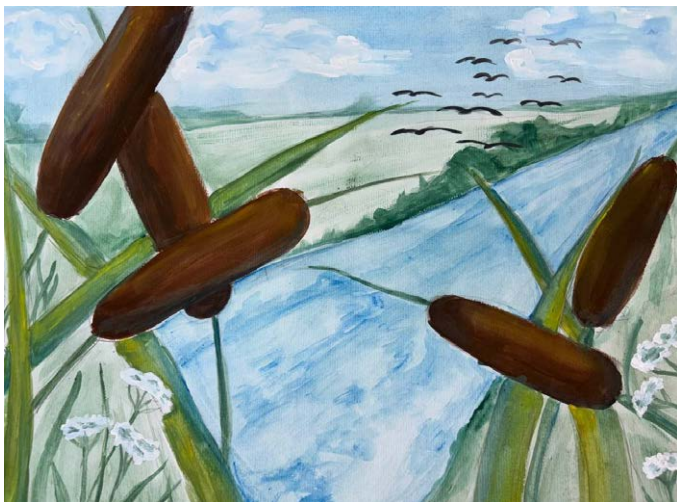

Номинация «Рисунок, подготовленный в художественной школе, кружке или с помощью профессиональных художников»
II место (возрастная категория до 10 лет)
Унгуриян Елизавета, 9 лет,
«На берегу Днестра»
 г. Рыбница,
 Приднестровье, Молдова

Номинация «Малюнок, аматорська робота»
I місце (вікова категорія 11-16 років)
Ковальова Євгенія, 11 років, «В гості завітала чарівниця»
 смт. Овідіополь, Овідіопольський район, Одеська область, Україна

Номінація «Малюнок, аматорська робота»

I місце (вікова категорія 11-16 років)

Чуприна Анастасія, 14 років, "Краєвид"

сmt. Овідіополь, Овідіопольський район, Одеська область, Україна

Номінація «Рисунок, любительская работа»

I место (возрастная категория 11-16 лет)

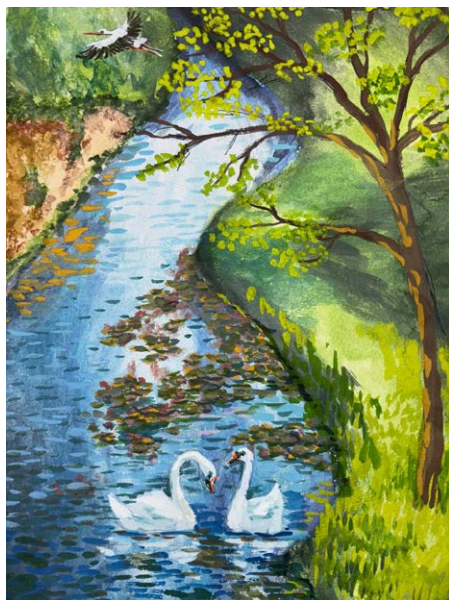
Владова Дарья, 15 лет, «Да будет свет»

с. Парканы, Приднестровье, Молдова

Номінація «Малюнок,
аматорська робота»
II місце (вікова категорія
11-16 років)
Бандура Злата, 12 років,
“Дністровська краса”
с. Маяки, Одеський район,
Одеська область, Україна

Номінація «Малюнок,
аматорська робота»
II місце (вікова категорія
11-16 років)
Березнюк Юлія, 13 років,
**“Дністер – ріка життя
й краси”**
м. Могилів-Подільський,
Вінницька область, Україна

Номінація «Малюнок,
аматорська робота»
II місце (вікова категорія
11-16 років)
Бурко Христина, 12 років,
“Дністер єднає Україну”
с. Чижиків, Львівський район,
Львівська область, Україна

Номінація «Малюнок,
аматорська робота»
II місце (вікова категорія
11-16 років)
Кубарєв Віталій, 13 років,
“Осінь на Дністрі”
с. Коцюбинське,
Бучанський район,
Київська область, Україна

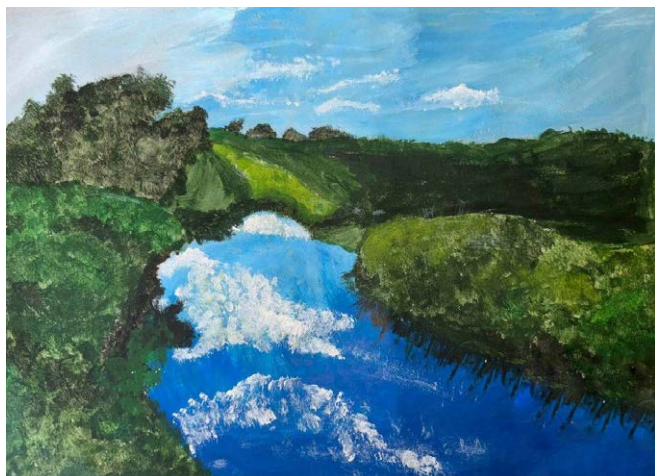

Номінація «Малюнок,
аматорська робота»

II місце (вікова категорія
11-16 років)

**Мирош Маргарита, 12
років, “Мирне зарево”**
с.Чижикив, Львівський район,
Львівська область, Україна

Номінація «Малюнок, аматорська робота»

II місце (вікова категорія 11-16 років)

Цуркан Мар'яна, 13 років, “Карагольська затока”
с.Надлиманське, Одеський район, Одеська область, Україна

Номинация «Рисунок, любительская работа»
II место (возрастная категория 11- 16 лет)
Григораш Мария, 14 лет,
«Упоение осеннего дня»
г. Рыбница,
Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунок, любительская работа»
II место (возрастная категория 11- 16 лет)
Димитриенко Таисия, 12 лет, «Спокойствие Днестра»
г. Кишинев, Молдова

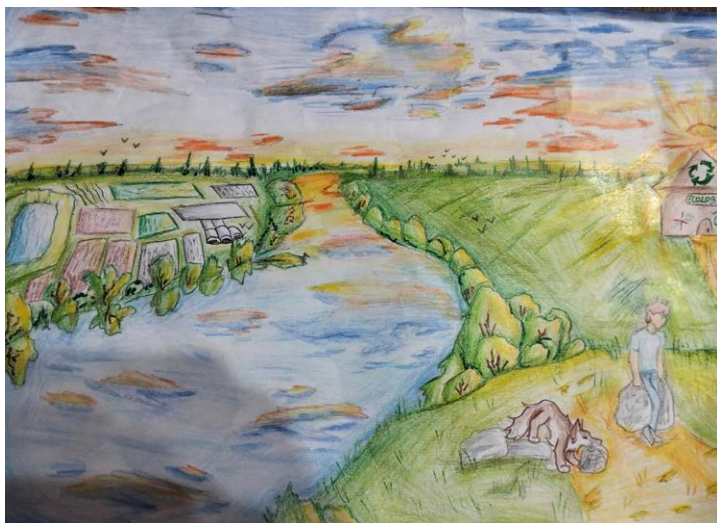

Номинация «Рисунок, любительская работа»
II место (возрастная категория 11- 16 лет)
Мельниченко Алина, 15 лет, «Закат солнца на Днестре»
 г. Кишинев, Молдова

Nominalizare «Desen, lucrări
 amatoriale»
Locul II (categoria de vârstă
 11-16 ani)
Purcica Marina, 14 лет,
«Pentru pace și dezvoltare
durabilă a bazinului Nistrului»
 or. Ialoveni, Moldova

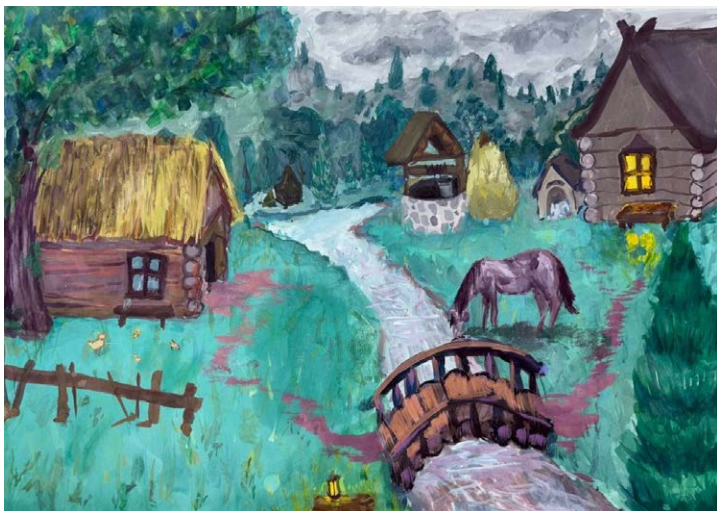

Nominalizare «Desen, lucrări amatoriale»
Locul III (categoria de vârstă 11-16 ani)
Banaru Tatiana, 12 лет, «Riul curat – e cel protejat»
 or. Bălți, Moldova

Номінація «Малюнок,
 підготовлений в художніх
 школах, гуртках або з
 допомогою професійних
 художників»
I місце (вікова категорія
 11-16 років)
Свінціцька Анна, 13 років,
«Світло тихої ріки»
 м. Івано-Франківськ, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах,
гуртках або з допомогою професійних художників»

I місце (вікова категорія 11-16 років)

Васів Анастасія, 11 років, "Грозове небо над річкою"

м. Львів, Україна

Номінація «Малюнок,
підготовлений в художніх
школах, гуртках або
з допомогою професійних
художників»

I місце (вікова категорія
11-16 років)

**Гончар Антоніна, 15 років,
"Дністер у виді стихій"**

м. Івано-Франківськ, Україна

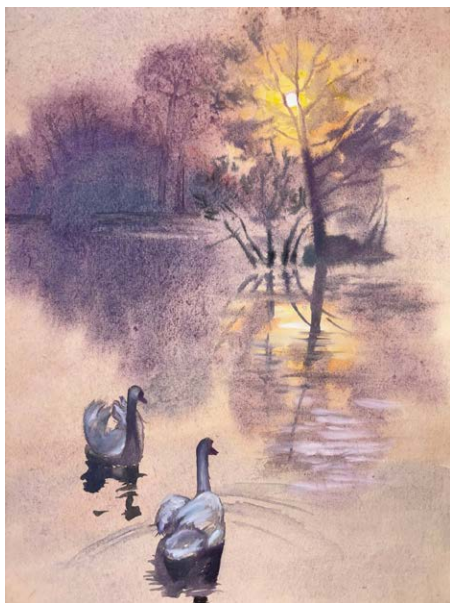

Номінація «Малюнок,
підготовлений в художніх
школах, гуртках або з
допомогою професійних
художників»

I місце (вікова категорія
11-16 років)

**Жук Анна, 15 років,
“Золото Дністра”**

м. Івано-Франківськ, Україна

Номінація «Малюнок,
підготовлений в художніх
школах, гуртках або з
допомогою професійних
художників»

I місце (вікова категорія
11-16 років)

**Наглій Елеонора, 13 років,
“Весна крокує”**

м. Могилів-Подільський,
Вінницька область, Україна

Nominalizare «Desen pregătit într-o școală de artă, club sau cu ajutorul artiștilor profesioniști»

Locul I (categoria de varsta 11-16 ani)

Antoci Dumitru, 12 ani, «Nistrul veșnic»

or. Șoldănești, Moldova

Nominalizare «Desen pregătit într-o școală de artă, club sau cu ajutorul artiștilor profesioniști»

Locul I (categoria de varsta 11-16 ani)

Bistretchi Alexandrina, 14 ani, «Colaborarea țărilor pentru prosperarea bazinului r Nistru»

or. Șoldănești, Moldova

Nominalizare «Десен pregătit
într-o școală de artă, club
sau cu ajutorul artiștilor
profesioniști»

Locul I (categoria de varsta
11-16 ani)

**Garabajiu Ionela,
11 ani, «Pentru pace»
or. Șoldănești, Moldova**

Номинация «Рисунок, подготовленный в художественной школе,
кружке или с помощью профессиональных художников»

I место (возрастная категория 11-16 лет)

**Мадан Данила, 12 лет, «За живой и полноводный Днестр»
с. Чобручи, Слободзейский район, Приднестровье, Молдова**

Nominalizare «Desen pregătit
într-o școală de artă, club
sau cu ajutorul artiștilor
profesioniști»

Locul I (categoria de varsta
11-16 ani)

**Malcovschii Lilian, 14 ani,
«Pacea de acasa»**
or. Șoldănești, Moldova

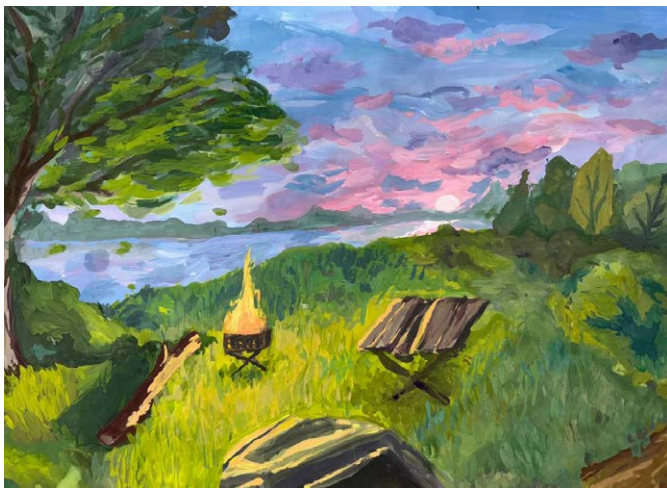

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах,
гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія 11-16 років)

Буряк Анна, 13 років, «Мирне небо над річкою Дністер»
с-ще Драбів, Золотоніський район, Черкаська область, Україна

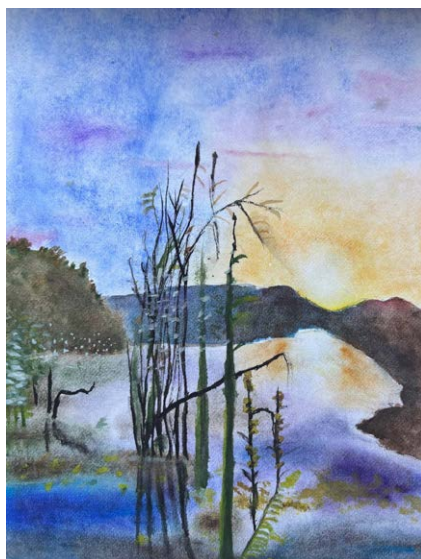

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія 11-16 років)

Васів Анастасія, 11 років, “Відпочинок на Дністрі”

м. Львів, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія 11-16 років)

**Боднарчук Софія, 12 років,
“Захід сонця над Нічлавою”**
м. Борщів, Чортківський район,
Тернопільська область, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія 11-16 років)

**Гібіт Христина, 15 років,
“Зачаровані береги
Дністра”**

с. Негаців, Яворівський район,
Львівська область, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія 11-16 років)

Дуднік Єлизавета, 12 років, “Краса Дністра”

м. Одеса, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія 11-16 років)

Мартінова Маргарита, 14 років, “Матусина пісня на Дністрі”

м. Одеса, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія 11-16 років)

Наглій Елеонора, 13 років, “Затишок”

м. Могилів-Подільський,
Вінницька область, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія 11-16 років)

Ужицька Ілона, 15 років, "Спокій на Дністрі"

м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія 11-16 років)

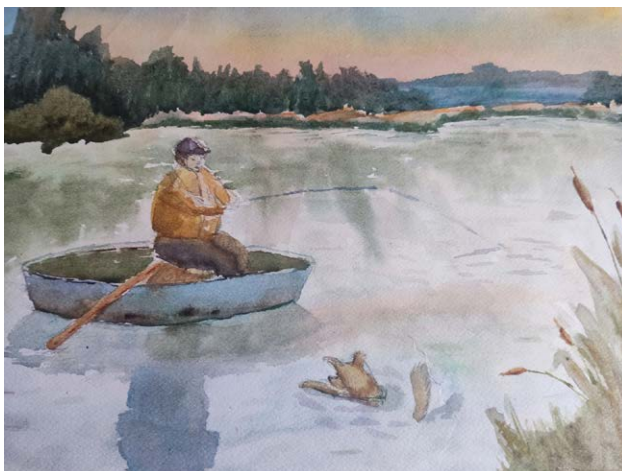
Хавряк Анна, 12 років, "Вечірня рибалка на Дністрі"

с. Негачів, Яворівський район, Львівська область, Україна

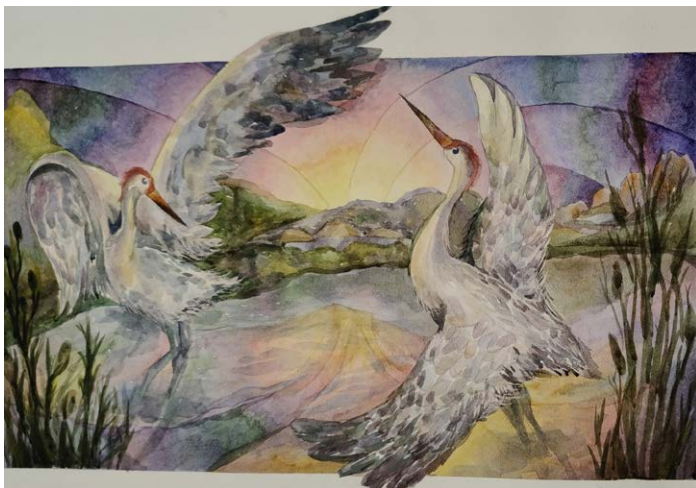

Nominalizare «Desen pregătit într-o școală de artă, club sau
cu ajutorul artiștilor profesioniști»
Locul II (categoria de varsta 11-16 ani)
Bobeico Carina, 14 ani, «Liniștea Nistrului și visele Păcii»
or. Șoldănești, Moldova

Номинация «Рисунок, подготовленный в художественной школе,
кружке или с помощью профессиональных художников»
II место (возрастная категория 11-16 лет)
Доника Эстерна, 13 лет, «Верный друг. Рыбалка»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунок, подготовленный в художественной школе, кружке или с помощью профессиональных художников»

II место (возрастная категория 11-16 лет)

Дзыговская Эмилия, 14 лет, «Журавлиное танго»

г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунок, подготовленный в художественной школе, кружке или с помощью профессиональных художников»

II место (возрастная категория 11-16 лет)

Новикова Мария, 13 лет, «Первая прогулка»

г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунок, подготовленный в художественной школе, кружке или с помощью профессиональных художников»

II место (возрастная категория 11-16 лет)

Ткачук Елизавета, 12 лет, «Чистая река – чистое будущее»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинация «Малюнок, аматорська робота»

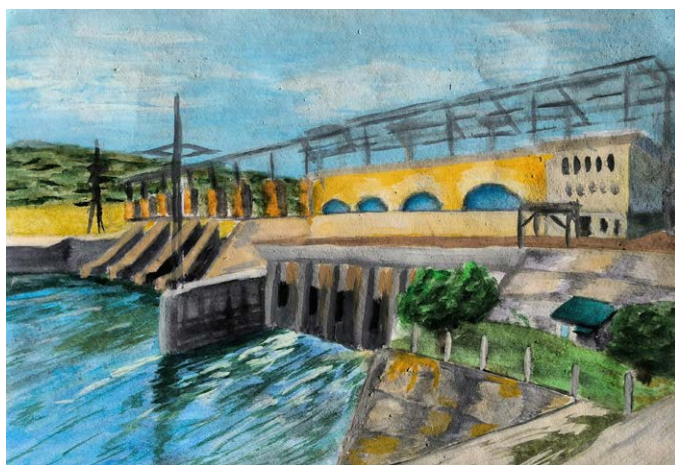
I місце (вікова категорія від 17 до 21 року)

Бондаренко Анастасія, 18 років, «Чисті води Дністра»
м. Івано-Франківськ, Україна

Номинация «Рисунок, любительская работа»
II место (возрастная категория от 17 до 21 года)
Агафонова Анастасия, 20 лет, «Блистая чистой красотой»
 г. Дубоссары, Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунок, любительская работа»
III место (возрастная категория от 17 до 21 года)
Иваницкий Василий, 18 лет, «Дыхание индустрии Днестра»
 г. Дубоссары, Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунок, подготовленный в художественной школе, кружке или с помощью профессиональных художников»

I место (возрастная категория от 17 до 21 года)

Лари Вадим, 20 лет, «Сияние Днестра»

г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинація «Малюнок, еко-агітаційний плакат»

I місце (вікова категорія до 18 років)

Гуцул Антоніна, 17 років, «Майбутнє залежить від нас»

смт. Овідіополь, Одеський район, Одеська область, Україна

Номінація «Малюнок,
еко-агітаційний плакат»
І місце (вікова категорія
до 18 років)
Боренко Ольга, 14 років,
«Безмежний світ»
сmt. Овідіополь, Одеський район,
Одеська область, Україна

Номінація «Рисунки, изготовленные из природных
и прикладных материалов»
І місце
Митянина Ольга, 12 лет, «На берегу Днестра»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номінація «Малюнки, виготовлені з природних та прикладних матеріалів»

I місце

Пірожок Ольга, 11 років, “Берегиня Дністровського Лиману”
сmt. Овідіополь,
Одеський район,
Одеська область, Україна

Номінація «Малюнки, виготовлені з природних та прикладних матеріалів»

II місце

Бондаренко Анастасія, 18 років, “Природний баланс Дністра”
м. Івано-Франківськ, Україна

Номінація «Малюнки, виготовлені з природних та прикладних матеріалів»

II місце

Городецький Костянтин, 10 років, “Рибалка”

смт. Овідіополь, Одеський район, Одеська область, Україна

Номінація «Малюнки, виготовлені з природних та прикладних матеріалів»

III місце

Пукало Анна-Анастасія, 12 років, “Наші мрії про Дністер”

м. Яворів, Львівська область, Україна

Номінація "Фоторобота: пейзаж"
III місце (вікова категорія до 18 років)
Гук Роксолана, 7 років, "Дух Дністра"
 м. Чернівці, Україна

Номінація "Фоторобота:
 пейзаж"
III місце (вікова категорія
 до 18 років)
**Красній Дарія, 17 років,
 "Жива легенда природи"**
 м. Могилів-Подільський,
 Вінницька область, Україна

Номінація "Фоторобота: пейзаж"

III місце (вікова категорія до 18 років)

Кулівар Дарія, 17 років,
"Мир, тиша і спокій"

с. Цекинівка,
Могилів-Подільський район,
Вінницька область, Україна

Номінація "Фоторобота: пейзаж"

III місце (вікова категорія від 19 років)

Кабачій Галина, 65 років, "Під крилами Дністровського неба"
м. Чернівці, Україна

Номинация «Фоторабота. Пейзаж»
III место (возрастная категория от 19 лет)
Стародубов Владимир, 52 года, «Острова на Днестре»
 г. Дубоссары, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторабота: животный и растительный мир»
III место (возрастная категория от 19 лет)
Степовая Алла, 39 лет, «Золотой жук»
 г. Первомайск, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторабота:
Человек и Днестр»

III место (возрастная категория
до 18 лет)

Налипович Владислава, 15 лет,
«Завтра будет новый день»
г. Дубоссары,
Приднестровье, Молдова

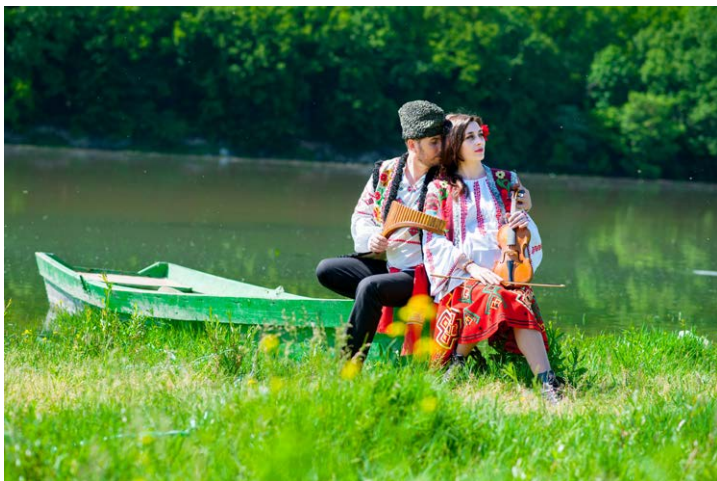

Номинация «Фоторабота: Человек и Днестр»

III место (возрастная категория до 18 лет)

Куюмжи Виктория, 12 лет, «Любимое место отдыха»
г. Слободзея, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторабота: Человек и Днестр»
I место (возрастная категория от 19 лет)
Кленова Лия, 40 лет, «Спокойствие Днестра»
 г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторабота: Человек и Днестр»
II место (возрастная категория от 19 лет)
Кленова Лия, 40 лет, «Волшебная мелодия»
 г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номінація «Відеофільм, слайд-шоу» Nominalizare «Filmare video, slide-show»

	Номінація «Відеофільм» I місце Кушнір Уляна, 16 років, «За мир та сталий розвиток басейну річки Дністер» м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна
	Номінація «Відеофільм» II місце Борбелюк Вікторія, 16 років, «За мир!» м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна
	Номінація «Відеофільм» II место Талавира Мария, 13 лет, Талавира Михаил, 13 лет, «Сохраним наследие прошлого. За мир и устойчивое развитие реки Днестр» г. Кишинев, Moldova
	Номінація «Відеофільм» III місце Гончарук Олександр, 9 років, «Скарб Дністра – чиста вода!» м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна
	Номінація «Слайд-шоу, презентація» III місце Мурин Лариса, 54 роки, «Цілі сталого розвитку у Барвах Дністра» м. Яворів, Львівська область, Україна

Номінація «Захід з оздоровлення водних ресурсів»
Nominalizare «Evenement de îmbunătățire
a resurselor de apă»

Номінація «Захід з оздоровлення водних ресурсів»
I місце (категорія – студентська молодь від 17 до 21 року)

Мак Анна, 18 років,
«Величний Дністер»
м. Чернівці, Україна

Номінація «Захід з оздоровлення водних ресурсів»
II місце (категорія – колектив)

Кордонська Альона, 43 роки,
«Річка мого дитинства»
м. Могилів - Подільський, Вінницька обл. Україна

Номинация «Мероприятия по оздоровлению водных ресурсов»

III місце (категорія – колектив)

Швец Инна, 48 лет,
«Чистые воды – здоровье планеты»
с. Братушаны, Единецкий район, Молдова

ДНІСТЕР – РІЧКА МИРУ

Ранок видався тихим і спокійним. Сонце повільно піднімалося над горизонтом, кидаючи золотисті відблиски на поверхню Дністра. Ми з батьком сиділи на березі, тримаючи вудки, і слухали, як течія лагідно обіймає каміння. Коли сидиш отак на березі раненько, відчуваєш, як миролюбний дух цієї річки проникає в душу. Це наш улюблений час – риболовля, коли можна втекти від суєти, поспілкуватися і просто помилуватися красою природи рідного Дністра. Його спокійні та тихі води створюють атмосферу миру й гармонії, яка не залишає байдужими тих, хто хоч раз бачив цю величну водну артерію. Дністер має свою унікальну історію та особливий характер, що проявляється не тільки в його краєвидах, а й у його миролюбному та спокійному плінні.

Дністер бере свій початок у Карпатах, де його потоки об'єднуються в єдиний потужний потік, який несе свою воду через долини, гори й рівнини. Спокійна течія цієї річки вражає своєю розміреністю і створює враження, що час навколо сповільнюється. А ми все сидимо і що глибше занурюємося у цю тишу і спокій, спостерігаючи за поплавками та тим, що відбувається навколо. Дністер повільно несе свої води, ніби обіймаючи навколишні береги, дерева, могутні каміння. Вода – тиха та прозора, вона відбиває небо, хмари й сонце, створюють ілюзію безкінечного спокою. Ми відчуваємо, як природа повністю віддається гармонії з водою. Птахи, що літають над річкою, здається, зливаються з її плином, а дерева на берегах схиляються до води, немов вітаючи її миролюбний характер.

Дністер дарує навколишнім територіям родючі ґрунти й воду, яку використовують для сільського господарства. Я люблю цю річку, бо вона дарує спокій і відчуття гармонії. Я знаю, що Дністер годує і підтримує життя. На його берегах стоять маленькі села, через які прокладено шляхи, білі хатинки, доглянуті сади та поля, що розстилаються до самого обрію. А у водах цієї величної ріки працюють ГЕС, даруючи світло й тепло людям. Сьогодні Дністер є місцем відпочинку для багатьох людей, які приїжджають сюди, щоб насолодитися її спокоєм і красою. Особливо багато людей можна побачити на берегах в останні два роки, відколи в нашій країні розпочалася повномасштабна війна і люди втратили можливість поїхати на відпочинок до моря, або в місця, що нині окуповані рашистами.

Це ріка, яка несе життя і мир. Миролюбність Дністра відчувається на всіх етапах його шляху. Він ніби нагадує людям, що життя може бути розміреним і спокійним, що природа має свій власний ритм, який варто поважати.

Раптом тиша порушилася. Ми почули гул над головою і збентежено подивилися у небо. Над річкою пролітали ракети, їхній звук розривав повітря, наче блискавка у шторм. Моє серце завмерло, і я побачив, як батько, міцно стиснувши вудку, дивився в небо. У цей момент спокій і мир Дністра зникли, поступившись місцем страху і тривоги.

Через деякий час почувся гучний вибух, і ми зрозуміли, що це працює наше ППО. Вони збивають ракети, але цей звук більше нагадував мені війну, яка вторглася в наш тихий світ. Я подивився на річку, яка тепер відображала небо, сповнене загроз і небезпек.

– Тату, що буде з нашою річкою? – запитав я, намагаючись сховати страх у голосі.

Батько, не відводячи погляду від неба, відповів:

– Дністер завжди був мирним. І залишиться таким, я вірю. Ми захистимо нашу землю, нашу ріку. Вона ще принесе спокій і щастя всім, хто живе біля її берегів.

Я знову подивився на Дністер і побачив, як мирно річка тече, обіймаючи береги і обмиваючи все, що зустрічає на своєму шляху. Я хотів вірити, що одного дня на небі не буде ракет, що знову можна буде просто слухати, як співають птахи і як тихо шумить річка. Що Дністер, як і колись, буде символом миру і спокою для всіх, хто живе поруч.

Я сидів поруч із батьком, тримаючи вудку, і відчував, що всередині зароджується віра в те, що мир обов'язково повернеться, і ріка знову стане тією, якою я її пам'ятаю – могутньою, чистою і вічною. Мені здається, що миролюбність Дністра є уроком для кожного, хто прагне знайти баланс і спокій у своєму житті. Його вода, що тече повз різні країни, несе з собою не тільки життя, а й світло, надію та радість. Кожен, хто торкається її чистих і прозорих вод, відчуває цей спокій, що дарує річка, і розуміє, наскільки важливо цінувати та берегти мир, цей спокій і природу, що нас оточує.

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»

І місце (проза, вікова категорія до 16 років)

Цибульський Максим, 13 років,

«Дністер – річка миру»

м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

Троє і Дністер

Яка ж смачнюща вода! Свіжа – свіжа! Прохолодна... Як приємно слухати її голос, коли струмені Бурбуна весело спадають у блакитні води озера. Ось зачерпну повні пригоршні цієї бірюзової краси і... питиму. Питиму, питиму... поки не змие втоми та не наситить спраги за останні дні ця чарівна вода. А тоді приляжу на прохолодну папороть і буду милуватися небом – нашим високим хмельницьким небом. Он хмарина, схожа на човен... Поплисти б у цьому човні по нашому Дністрі аж до Бакоти. А там... і море безкрає, і небо безкрає, і береги білі – білі зеленими губами небо скородять, і сонце ніжне та...

– Сергію! Прокидайся! Твоя черга заступати.

– Борис. Ти? – дещо розгублено спускаюся зі своїх хмар – човнів.

– Еге ж. З окопу не виглядай: далі «пташки» висять. А ти що, уві сні знову Дністром нашим плавав? – побратим із Одещини втомлено – усміхнено підморгує.

– Не вашим, а нашим. У нас в селі Лисець поблизу Дунаївців справжній райський куточок – водоспад Бурбун: вода падає з висоти 5 метрів і співає.

– А у нас на Одещині Дністер тече плавно та поважно. Розтікається вшир, утворює рукави, острови, заплавні озера... А плавні ген – ген... Як лабіринт... У Бориса очі світіються як зірки у ясну ніч.

– Що ви там, братиська, розплавалися? У нас уже четвертий день по сто грам води на день на брата, а вони плавають, шубравці. – Іван супить брови. Але бачу по очах, що і він не проти у річці скупатися.

– Що ти там розумієш? Де ти, Іване, в своєму Турківському районі ріки бачив? Лише гори та ялини, – доброзичливо посміхається Борис. Ми з Сергієм майже сусіди: на його Хмельниччині та на моїй Одещині Дністер – ріка тече. Це тобі не потічок:

В'ється між горами річка наче стрічка...

Це – друга за величиною ріка України та дев'ята у Європі.

– Агов, побратиме, де женеш поперед батька? – Іван ще нікому не дозволяв, щоб останнє слово було не за ним. Наш з вами Дністер народжується із гірського джерела у моїх Карпатах біля села Вовків на Львівщині. Я, як вчитель географії, проводив із учнями експедиції до витоків Дністра: розчищав джерело, впорядковував береги, – весь набір заходів по оздоровленню вод ріки...Ось так, хлопчики – братики.

– То ми усі однієї ріки діти! – радісно скрикує Борис. От, хлопці, коли закінчиться війна, усі зберемося разом та гайнемо Дністром, до кожного у гості заїдемо: у плавнях риби наловимо, у бірюзових водах Бурбуна охолодимось, карпатським повітрям подихаємо...

– Сергію, тобі пора, – нагадує Іван. Потім поплаваємо. Обережно, там повно «метеликів» на землі. Угорі все «норм»: РЕБи працюють. Завтра йдемо з позицій, бо прийдуть інші хлопці.

Йду. Тихо, повільно. Воду п'ю малими ковточками: сто грамів потрібно розділити на добу. Завтра зможу зателефонувати до Оленки і сина... А потім налетіли дрони. Може, РЕБи не спрацювали. Окопа не видно, лише земля. Ні! Ні, ні, ні! Іван і Борис тут. Я їх знайду. Ось точне місце. У мене саперна лопатка. Капаю швидко. Далі руками. Є! Голова! Живий!

– Іване. Чортяко! Живий! Зараз я до тебе доберуся. Цілий? Мати Божа! Цілісінький! То чого так важко дихаєш?

– У грудях пече..

– Відпочинь, а я знайду Бориса.

За нігтями повно землі. Розгрібати завал все важче. Під дошками бачу Бориса.

– Гей! Чуєш мене, брате? Це я, Сергій!

Відкриває очі. Живий!

– Потерпи, хлопче, ще мить і я тебе визволю. Через годину буде машина. Командир віддав наказ про евакуацію. От, халепа. Обидві ноги поранено. Жгут, другий. Порядок!

– Іване, дихай часто, але не глибоко. Я накладу тугу пов'язку.

Хлопців акуратно перетягаю до дерев біля дороги: там яке – не – яке укриття.

– Покинь нас, Сергію. Обох тобі не дотягнути. Дрони нас накриють. Рятуй себе.

– Не смій, Іване, такого говорити. Вийдемо лише разом. Не забувайте, що нам ще Дністром подорожувати...

Нарешті ми в рові біля дороги. Чую звук автомобіля. Ще два кроки і... Під правою ногою щось хруснуло. Невже «метелик»? Темно...

– Сергію, ми ампутуємо ногу нижче коліна. Тоді зручніше буде прикріпити протез, – очі хірурга строгі, але добрі. До Вас прийде психолог.

- А Іван і Борис як? Вони живі?

- У Івана поранення в грудній клітці, операція пройшла успішно. У Бориса перелом великої гомілкової кістки і численні забої м'яких тканин. Ви врятували їх, Сергію. З хлопцями усе гаразд.

Дякую, Тобі, Боже. Тепер можна б і задрімати... Але з голови не йдуть думки про побратимів. От зустрінемося й гайнемо до Дністра на день – два. Нogu поранену у води Бурбуна опушу й усі болі як рукою зніме. А небо над Дністром високе й чисте як дзеркальна блакитна чаша: дивитися – не надивитися. А рано – вранці вийду на берег Дністра – батька, а там... малиново – золотисто – блакитне зарево. Це ранкові хмари у воду заглядають. І барви щохвили змінюються: стають все світліші. Вже й абрикосові кольори, і рожеві, і ніжно – бузкові. А береги зелені у нас та білі в Дністровському каньйоні. І верби у воду заглядають: милуються собою та коси – віти у воді миють. Гарно! Як у раю... Та чи зможу з однією ногою до Дністра додиратися?

- Брате, ти де? Гукаємо тебе, а ти, мабуть, рибу на Дністрі ловиш? – Іван з Борисом стоять у дверях лікарняної палати.

- Хлопці! А ви як тут?

- Слухай, Сергію, ти хоч зауважив, що уже півтора місяці у лікарні? Досить тут байдики бити. Доки дійде справа до протеза, встигнемо відвідати ті місця, про які мріяли, – Іван, як завжди рубає з порога.

У Карпатах пили джерельну воду з витоку Дністра. Хлопці допомогли зайти в студену воду та відчуті неймовірну свіжість. А повітря... А смереки...

Ой, смереко! Розкажи мені, смереко,

Чом живеш ти так далеко, чарівна моя смереко!

На заплавах Одещини рибу ловили... Плавні – це неймовірний світ води, очерету та безкрайніх небес. За виднокраєм уже й не видно, де закінчується вода та починається небо. І хмари – мов білі човни...

Ну, здоровенькі були, брате Бурбун. Ось я до тебе і повернувся. Знайомся. Це – мої побратими: Іван і Борис. Уявляєш, вони також вирости на Дністрі. Ти до мене в окопи приходив, я пам'ятаю смак води твоєї на губах. І, коли хлопців розкопував, відчував, що допомагаєш. У лікарні рани мої зцілював... Дякую, БАТЬКУ. Дозволь тебе обійняти. Лиш хлопці допоможуть навколішки стати. І омріяної холодної води ковтнути...

Усі ми схилили перед тобою, Дністре, коліна. Усі спрагло цілуємо поглядом зелень твоїх берегів. Усі набираємо у жмені цілющу твою воду... Чому ж вона солона?

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»

II місце (проза, вікова категорія до 16 років)

Тютюко Іван, 14 років,

«Троє і Дністер»

с. Підберізіці, Львівський район, Львівська область, Україна

Пригоди срібної риби

Роксолана Гук

Одного пологого літнього дня у теплій річковій водичці з ікринки проклюнулася рибка. Вона була ще дуже маленька, і разом з братиками і сестричками, перші дні їх захищали риба – Мама і риба – Тато. Вони розповіли дітям, що їх звати Краснопірки, навчили ховатися від ворогів і правильно харчуватися. Малята гралися у мілкій воді, їли водорості і швидко росли. Маленька Краснопірка весь час розпитувала маму, який великий їх дім і що є там – далеко. Так вона дізналася про море і у неї з'явилася мрія – побачити його. Пройшов час, рибка піросла, стала милою срібною рибкою з гарними червоними плавничками і хвостиком.

– Пора мандрувати, – подумала вона, – вирушила в далеку дорогу, повну несподіванок і небезпек. Але Краснопірка була дуже смілива і допитлива. Вона познайомилася з великою товстою рибкою, яку так і звали – Товстолобик. Риба розповіла, що вона їсть траву і її можна не боятися.

– А от від Щуки треба бути подалі. А ще є такі риби на двох ногах, які живуть на березі. Звуть їх Люди. Вони бувають хороші і погані. Хороші роблять все для того, щоб річка була чистою, щоб усім мешканцям Великої ріки було добре жити. А от злі – полюють за нами, навіть під час нересту, коли на світ з'являються мальки. Забруднюють воду, зливають туди отруйні відходи, сміять на берегах, або закопують сміття біля Ріки. Бережися їх!

Краснопірка подякувала новому другу і запропонувала подорожувати з нею. Разом веселіше! Так вони пливли довго–довго. Знайомилися з іншими мешканцями, які траплялися їм під час подорожі. Це були і Лящ, і Карась, і Лин, і Сазан, і його Величність Сом, а також Рак–неборак. А від Щуки довелося тікати і ховатися. Допитливий рибці дуже хотілося познайомитися з Людьми, хоча одного дня Товстолобик ледве не потрапив у сітку бракон'єра. Краснопірка маленька, вона вислизнула. З тих пір вони до берега не припливали. Часом рятувалися від брудної води, там було важко дихати. Але вперто долали перешкоди.

Якось срібна рибка побачила на березі двох маленьких людей, які тягнули мішки. Вона сказала Товстолобику, що небезпека – і треба швидко тікати. Але він чомусь не злякався, а, навпаки, поплив до берега: – Нарешті, я познайомлю тебе зі справжніми друзями ріки!

Це були діти, Михайлик і Яринка. Вони жили неподалік у селі, що стояло на березі Ріки і знали майже все про Дністер: і чому такий колір води у річці, і що ріка – це великий дім для 20 риб'ячих родин, які поділяються на 74 види. 54 з них потребують особливої охорони, а 8 – занесено у Червону книгу України. От і зараз діти збирають сміття на березі Ріки, щоб воно не потрапило у воду і не отруювало її. Адже сміття, що залишається на березі, вітром знесе у річку і зашкодить мешканцям Дністра. Вони можуть проковтнути пластик, захворіти і померти. А ще діти, разом зі своєю вчителькою написали правила, як подружитися з дністровською рибкою і як себе поводити на річці: берегти дім для риб, не ловити рибу у нерест, відпускати мальків.

Краснопірка з цікавістю спостерігала за Михайликом і Яринкою. Вона дивилася, як вони старанно збирають сміття, наповнюючи мішки. Вона відчула, як у її маленькому риб'ячому серці зароджується захоплення цими Людьми.

– Дивись, – сказав Товстолобик, – не всі Люди погані. Ці діти роблять добру справу. Вони дбають про нашу річку і її мешканців.

А як вони зраділи, коли побачили, як Михайлик і Яринка вивішують на дерево плакат із написом: «Збережемо річку чистою!».

– Я хочу розповісти їм про нас, – сказала Краснопірка. – Я хочу, щоб вони дізналися, скільки радості приносить річка і як важливо її берегти!

Товстолобик посміхнувся: – Але як? Ми ж риби, ми не можемо вийти на берег.

Тоді Краснопірка придумала кумедний план. Вона запропонувала потанцювати, щоб привернути увагу. Танець розпочався! Рибки крутилися, стрибали і гралися. Діти, заінтриговані, присіли на край берега. Михайлик і Яринка сміялися, аплодували. А потім попросили сусідів та своїх друзів ще більше дбати про чистоту річки і розповіли, що це дуже важливо.

А Краснопірка з Товстолобиком дивилися на все це з води, задоволені від того, як їх зусилля стали частиною великої справи. Вони зрозуміли, що їхня мрія про море, як і захист ріки, неможлива без допомоги добрих Людей.

Минуло кілька тижнів, і Краснопірка, наповнена новими враженнями, вирішила, що час здійснити свою давню мрію – вирушити в подорож до Дністровського лиману. Перед відплиттям Краснопірка зібрала усіх своїх риб'ячих друзів, розповіла їм про свою мрію і запросила їх вирушити разом у цю подорож. Товстолобик, як завжди, відгукнувся з радістю та рішучістю:

– Це чудова ідея! Давайте разом відправимося до лиману. Ми зможемо побачити багато нового і цікавого!

Отак, дружня зграйка риб вирушила у подорож. Вони пливли через мілководдя, де пташки співали, довкола росли водяні лілії, а вода мерехтіла на сонці. Краснопірка з кожним новим місцем відчувала захоплення: тут були нові кольори, нові запахи, навіть нові риби, які з нею знайомились.

Нарешті вони дісталися Дністровського лиману. Це було місце, де річка зустрічалася з водами Великої Затоки, безмежне відчуття простору і свободи. Вода переливалася різними барвами. Краснопірка була в захваті, її маленьке серце билосся швидше від радості.

– Ось воно як! – захоплено вигукнула вона, підстрибуючи в воді. – Тут так красиво! Я ніколи не могла уявити, що світ може бути таким!

З того часу, кожного літа, діти і рибки організовували Свято чистої води, куди запрошували всіх мешканців річки Дністер та Лиману. Краснопірка стала символом дружби між рибами та Людьми, показуючи усім, що підтримка природи – це шлях до гармонії.

І, як обіцяла, вона продовжила подорожувати. Вона зрозуміла – мрії можна здійснити, якщо в серці живе дружба й доброта. Тому, попереду на неї ще чекало багато нових пригод – і все завдяки сміливості мріяти!

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»
III місце (проза, вікова категорія до 16 років)
Гук Роксолана, 7 років,
«Пригоди срібної рибки»
м. Чернівці, Україна.

Ana și puterea miraculoasă a apei

A fost odată ca niciodată, într-un mic sat de la marginea pădurii, o fetiță pe nume Ana. Ana era o copilă curajoasă și plină de energie, mereu în căutare de aventuri. Adesea bunica îi povestea despre puterea magică a apei, sursa vieții, învățând-o că apa are o importanță deosebită ajutându-ne să fim mai sănătoși și mai puternici.

Fiind intrigată și curioasă din fire Ana a vrut să cunoască mai multe despre acest lichid miraculos. Într-o zi, Ana a hotărât că fiind deja mare, poate să afle și ea singură adevărul despre apă. Se trezi de dimineață, își luă traista și porni la drum printre desișurile tainice ale pădurii. Mergând puțin, întâlni pe marginea drumului o mulțime de flori. Era gata să le întrebe dacă au auzit ceva despre apa magică, dar nu reuși să spună vreun cuvânt, că dintr-odată le auzi rugându-se cu o voce lipsită de vigoare:

– Fată frumoasă și harnică, stăm de-atâta vreme în picioare muncind și găzduind mii de insecte, suntem istovite fiindcă nu ne-am mai bucurat de răcoarea ploii de mult timp. Răcorește-ne te rugăm cu puțină apă, poate îți vom fi și noi de folos cândva.

– Desigur, dar de ce vi s-a întâmplat așa?

– Oamenii taie tot mai mulți copaci din pădure, de jur împrejur se vede o ceață deasă de fum, iar toate acestea au supărat-o pe ploaie și nu mai vine să ne răcorească la timp.

Ana indignată de cele auzite și dornică să ajute, scoase vasul cu apă și udă florile până se termină toată apa din vas. Plecă tristă înainte că nu le-a putut uda pe toate, celelalte flori erau în continuare cu capul plecat la pământ de tristețe și sete.

Pe drum întâlni un câțel slab, murdar, plin de scaieți, cu ochii triști și care pășea cu mare greu. Văzându-l, copilei i se făcu milă de câțel și îl întrebă?

– Ce ți s-a întâmplat, sărmănelul de tine?

Cu o voce slăbită, câțelul îi răspunse:

– Eram cândva un câine puternic și sănătos, îi iubeam mult pe stăpânii mei, care mă îngrijeau cu drag, dar într-o zi un necunoscut m-a prins și m-a abandonat la marginea acestei păduri. De atunci cu greu îmi găsesc de mâncare și iată-mă cum am ajuns.

Ana îl mângâie pe bietul câțel și îl îngrijește cu atenție și împărți cu el hrana.

Îți voi spune Nistor, zise Ana.

Cățelul bucuros, îi mulțumi și o întrebă dacă ar putea să o însoțească în călătorie. Ana s-a bucurat că va avea un tovarăș de drum și au pornit împreună. După o halbă de vreme, Ana era prăfuită, însetată, flămândă și fără putere. Cățelul îi spuse:

– De când am fost abandonat la marginea pădurii, ceea ce m-a ținut în viață a fost apa pe care am băut-o. Nu e departe, în apropiere este un izvor cu apă miraculoasă, care te readuce imediat la viață. Să mergem, haide Ana, încă puțin.

– Bine, să mergem, zise Ana.

Ajunși la izvor, rămase nedumerită. Ce fel de apă miraculoasă o fi având dacă nu poți ajunge la el. Izvorul îi îmbie mai aproape și le explică:

– Diferiți oaspeții ai pădurii, veniți la odihnă, fără milă și remușcare aruncă tot felul de deșeuri pe lângă mine. Se înprospătează din apa mea, dar nu le pasă că mă lasă murdar. Dacă poți, dragă Ana, îngrijește-mă și eu te voi înviora cu apa mea limpede și bună.

Cu multă răbdare, Ana făcu curățenie, apoi stoarsă de puteri se spală pe față și se răcori din apa limpede și cristalină a izvorului. Atunci Ana prinse din nou la putere și văzu miracolul cu ochii proprii.

După un popas auzi glasul unui stejar necăjit:

– Fată frumoasă și harnică, afânează-mi te rog solul și dă-mi puțină apă, poate îți voi fi și eu de folos cândva.

– Cum să nu, te ajut.

Ana, harnică și bună din fire, îi veni iute în ajutor. Peste puțin timp a început să plouă mărunț dar des. Ce să facă Ana? Se uită prin părți și văzu stejarul rămas în zare. De îndată se adăposti la poalele lui. Ana privea tăcută la picăturile de ploaie care-i zâmbeau cu o oarecare speranță, faptele ei bune arătau că nu este totul pierdut, mai există oameni cu inimă mare, pentru care ploile blânde nu trebuie să înceteze, izvoarele răcoritoare nu trebuie să sece și râurile splendide nu trebuie să se oprească.

După ce trecu ploaia, fetița îi mulțumi stejarului de binele ce i-l făcuse. Șuvoiul de ploaie și îngrijirea care o acordase Ana, îl transformă pe acest copac într-un falnic stejar cu fruntea sus.

Ana, văzând că începuse să amurzească, hotărî să se întoarcă spre casă. Ajunși din nou la izvor, își umplu vasul cu apă și porniră grăbiți mai departe. Pe drum văzu florile vesele, cu capul sus și întrebă mirată:

– Dar eu nu am avut destulă apă pentru voi, cum de sunteți așa vesele? Florile îi răspunse:

– Puterea magică a ploii ne-a înviorat. Mergi înainte pe această cărare. Parfumul nostru te va conduce spre casă.

Ana, împreună cu cățelul Nistor, se conduceau încrezători după parfumul. Deși întuneric florile, o întâmpinără recunoscătoare pe Ana cu sute de licurici în jurul lor care le luminează drumul. În bătaia lunii, Ana zări un râu frumos sclipind în tainele nopții și înțelese că era darul bătrânului izvor generos care trimitea din apa sa până în cele mai îndepărtate meleaguri. Râul plin de viață îi tăie răsufierea.

– Îi voi spune acestui râu Nistru, îl va chema ca pe tine, îi spuse Ana cățelului.

Ajunsa în sfârșit acasă, o întâmpină bunica, îngrijorată, Ana o cuprinse strâns, înțelegând de ce îi vorbise de atâtea ori despre puterea magică a apei. Ana îi povesti totul, după care bunica zise cu blândețe:

– Draga mea nepoțică, pământul arată de sus ca o planetă albastră. Toate ființele vii, plantele sunt strâns legate de apă. Apa e baza la tot ce e viu. Omul nu observă rolul enorm al apei în viața sa, deoarece ea e permanent la îndemână, de aceea nici nu o prețuiește, luând-o ca atare. Dar face a ne pomeni fără ea, cel puțin câteva ore, și imediat ne dăm seama de enorma ei valoare. De aceea bunica îți vorbește mereu despre puterea magică a apei pe care bunul Dumnezeu ne-a dat-o.

– Am înțeles bunicuțo, da, așa este, m-am convins. Sunt tristă că oamenii nu sunt conștienți de importanța ei. Mă voi strădui să le vorbesc tuturor despre necesitatea protejării surselor de apă și influența negativă a poluării, iar când voi crește mare voi deveni profesoară și îi voi învăța pe copii că apa este un dar prețios, că trebuie să o protejăm, că fiecare înghițitură de apă ne aduce mai aproape de sănătate și de un viitor mai bun pentru toți.

De atunci Ana în fiecare zi face câte o mică excursie în pădure împreună cu devotatul ei prieten – Nistor, pentru a căuta modalități de a proteja râul Nistru care întreține multe forme de viață. Pe zi ce trecea, Ana înțelegea tot mai bine în ce constă puterea miraculoasă a apei.

Nominalizare «Eseu, nuvelă, poezie,
articol de popularizare a științei»
Locul III (proză, categoria până la 16 ani)
Cojocaru Felicia, 15 ani,
«Ana și puterea miraculoasă a apei»
s. Gordinești, r. Edineț, Moldova

Дружба с Днестром

Однажды жил–был один ручеёк и хотелось ему путешествовать. А жил ручеёк в горах Карпатах, он не мог сидеть на одном месте, ему было интересно, что же там за горами и он начал бродить и превратился в большую и быструю реку. И вот река очутилась в городе Вадул–луй–водэ, там не было гор, зато были дома в которых жили люди.

В один день люди вышли осмотреться и увидели реку, и попросили остаться её у них. Река не была против, ей очень понравились люди и регион, и она решила остаться. Люди называли реку Днестром и реке очень понравилось её имя. Днестр дружил с людьми и помогал им, поил их, начали ходить лодки, люди ловили рыбу и отдыхали, а в замен ждала только хорошее отношение и чистоту на своих берегах.

Спустя долгое время люди привыкли к реке и начали обращаться к ней как им вздумается, они построили на берегу Днестра пляж и после отдыха всегда оставляли берег грязным, весь в мусоре, люди приходили мыть свои грязные машины и Днестр очень грустил. И потекли грязные потоки воды по реке, потемнела река Днестр. Никто уже не восхищался рекой Днестр, никто не гулял по её берегу, всем стало всё равно на реку. И тогда задумался Днестр: «Почему люди так относятся ко мне, я же ничего не сделала?»

Днестр долго думал и грустил, его воды становились всё мутнее, и течение медленнее. Но однажды, к реке пришла маленькая девочка по имени Алина. Она жила недалеко от берега и каждый день видела, как река становилась всё грязнее. Девочка очень любила Днестр и помнила, как раньше она с друзьями играла на его берегах, купалась в чистой воде и слушала тихий шёпот течения.

Она подошла к воде, присела на колени и тихо сказала:

– Прости нас, Днестр. Я вижу, как тебе больно и тяжело. Мы забыли, как ты был нам другом.

Вдруг, как будто от её слов, на поверхности воды появилась лёгкая рябь. Днестр услышал девочку и тихо ответил:

– Я всегда рад быть вашим другом, но мне тяжело видеть, как вы меня забываете и причиняете боль. Я хочу вновь радовать вас чистыми водами, чтобы вы могли гулять по моим берегам и наслаждаться природой. Но для этого мне нужна ваша помощь.

Алина кивнула и решила, что должна что-то сделать. Она вернулась домой и рассказала родителям о том, как грустит река, и что нужно навести порядок на её берегах. Сначала родители удивились, но, видя серьёзность её слов, решили помочь. Они позвали соседей, и вскоре всё больше людей узнали о том, как сильно загрязнился Днестр.

На следующий день на берегу реки собрались взрослые и дети. Они принесли мешки для мусора, инструменты, и с энтузиазмом начали убирать всё, что накопилось за долгое время. Мусор исчезал, а река будто начинала вновь дышать. Каждый день Алина приходила к реке и наблюдала, как Днестр постепенно восстанавливается.

Прошло время, и вода вновь стала прозрачной. Рыбаки снова выходили на лодках, дети радостно играли у воды, а взрослые гуляли по чистым берегам. Люди больше не забывали о том, как важно заботиться о своём друге – реке.

Днестр был счастлив. Он снова мог щедро делиться своими водами и был уверен, что люди теперь будут бережно относиться к нему. Алина же стала настоящей защитницей реки, напоминая всем, что дружба – это не только о том, что мы получаем, но и о том, как мы заботимся друг о друге.

И с тех пор люди и река жили в гармонии, уважая и поддерживая друг друга.

Номинация «Произведение, рассказ,
стихотворение, научно-популярная статья»
III место (проза, возрастная категория до 16 лет)
Лешан Елизавета, 15 лет, «Дружба с Днестром»
г. Кишинев, Молдова

Приключение на берегу Днестра

В один солнечный летний день Антон и его лучшая подруга Алина отправились на берег Днестра. Они давно мечтали устроить пикник и поплавать в реке. Прихватив корзинку с бутербродами и соком, они с радостью бежали к воде, где уже шумел лёгкий ветерок и плескались волны.

Когда ребята пришли на своё любимое место, их радость сменилась удивлением. Берег был завален пластиковыми бутылками, обёртками и пакетами. Птички копались в мусоре, а вода у берега казалась мутной.

– Как же так? – огорчённо воскликнула Алина. – Почему люди так относятся к реке? Ведь она дарит нам столько всего!

Антон нахмурился:

– Я слышал, что из-за такого мусора рыбы и птицы гибнут. А если всё будет так продолжаться, скоро даже купаться здесь станет опасно.

Ребята посидели в тени дерева, думая, что можно сделать. Вдруг Антон хлопнул себя по лбу.

– Придумал! Давай соберём мусор! Мы можем хотя бы немного помочь реке.

Алина улыбнулась:

– Отличная идея! А ещё расскажем всем в школе о том, как важно заботиться о Днестре. Может, в следующий раз мы вместе устроим субботник!

Ребята достали пакеты, которые у них случайно оказались в рюкзаках, и принялись собирать мусор. Пока они работали, к ним подошёл старик с удочкой – это был дедушка, который часто рыбачил на Днестре.

– Молодцы, ребята, – похвалил он. – Люди часто забывают, что река – это наш друг. Она поит нас, помогает природе и даёт нам место для отдыха. Но если мы будем с ней плохо обращаться, однажды река может просто «обидеться» и исчезнуть.

Антон заинтересованно спросил:

– А как ещё можно помочь Днестру?

– Сажайте деревья у берега, – ответил дедушка. – Они удерживают почву и очищают воздух. И рассказывайте другим, чтобы больше людей берегли реку. Это особенно важно, ведь Днестр течёт не только через нашу страну, но и через Украину. Все мы должны заботиться о нём вместе.

Когда берег стал чистым, ребята сели отдыхать. Антон посмотрел на реку и сказал:

– Знаешь, я рад, что мы сегодня не только отдохнули, но и помогли Днестру.

Алина кивнула:

– Да! Теперь я понимаю, что даже маленькие дела имеют значение. Если каждый сделает хоть что-то, река будет чистой и здоровой.

Они пообещали себе, что в следующий раз обязательно позовут друзей на субботник. Ведь заботиться о природе – это важно не только для реки, но и для всех нас. День подошёл к концу, а Днестр тихо журчал, как будто благодарил ребят за их заботу.

Номинация «Произведение, рассказ,
стихотворение, научно-популярная статья»
III место (проза, возрастная категория до 16 лет)
Шумаков Андрей, 13 лет,
«Приключение на берегу Днестра»
г. Кишинев, Молдова

РЫУЛ НИСТРУ

Рыул Нистру ка буникул,
Стэ ла стражэ войникул
Ши не апэрэ де реле,
Ын зилеле май греле.

Дакэ мержэ ын оспецие,
Та примеште ку букурие,
Апэ калдэ ши плэкутэ,
О историе некуноскутэ.

Мулте а възут ши штие,
Ымь повестеште ши мие,
Деспре ай плаюлуй душмань,
Деспре цэрий ай хоцомань.

Не ворбеште ши де фапте,
Че ну ле гэсешть ын карте,
Деспре лупте сынжероасе,
Деспре фапте куражоасе.

Ыць дореск, юбите Нистру,
Сэ фий мереу албастру,
Ун мал вереде ши курат
Ши ничкынд супэрат.

Яр ной, непоций тэй,
Те вом апэрэ де бэтэй,
Де оамень рэй ши хаинь,
Де котропиторь пэгынь.

Номинация «Произведение, рассказ,
стихотворение, научно-популярная статья»
II место (стих, возрастная категория до 16 лет)
Владимир Сергей, 9 лет,
«Рыул Нистру»
с. Ержово, Рыбницкий район,
Приднестровье, Молдова

Гірка доля Дністра

Тече могутній Дністер поміж гір і лісів,
Спокій він береже, хоча сам і бурхливий,
Крізь роки непрості вберегтися зумів,
І шумить, як час, мандрівний і мінливий.

Його води, як срібло, блищать,
Силу з чистих джерел беруть,
Та людські зневаги його болять
І тривоги в серці річки живуть,

Сміття скидають у глибини,
Війна русло розриває,
Залишаючи шрами щоднини,
А він про допомогу благає!

Дністре мій, ти – мов доля жива,
У тобі відображаються болі,
Ти наспівуєш тихо слова,
Про мир і спокій у прийдешній долі.

Над тобою зорі сяяли вночі,
Та їх світло тьманим стало,
Бо війна і байдужість людські
Усе найкраще зруйнували.

Хто ж Дністер від лиха врятує,
Коли клята війна лютує?
Кожен з нас повинен дбати,
Дністер наш охороняти!

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»
III місце (вірш, вікова категорія до 16 років)
Апостол Анастасія, 16 років,
«Гірка доля Дністра»
с. Мервинці, Могилів-Подільський район,
Вінницька область, Україна

Могутня ріка

Дністр тече, як спокійна молитва,
Несучи мир на береги свої,
У річці цій – життя і мудрість світу,
Відлуння віків нашої землі.

Широкі схили воду колихають,
Бурлить, тече непереможний стрим,
Могутні хвилі волі гімн співають,
Густий туман торочиться над ним.

Ми мріємо про світ, де мир і спокій,
Де кожен ранок чистий, мов роси.
Де збережений Дністер глибокий
Несе в майбутнє наші голоси.

Щоб мирні дитячі голоси дзвеніли,
Даруймо їй турботу і любов,
Щоб чисті хвилі в радості бриніли,
І мир запанував між нами знов.

Не йди, вороже, – в водах цих загинеш,
Живе у ній наш пращурівський дух.
Ходу могутню річки не зупиниш,
Вона – наш символ волі і наш рух.

Дзвенять піснями береги широкі,
На мить здалося, що війни немає...
Несе наш Дністер води глибокі,
І у серцях любов жива...

Пожовкле листя золотом спливає,
Бурштином розцвіта у берегах,
Перед Дністром чоло схилияєм,
Йому за все ми вдячні у віках!

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»
III місце (вірш, вікова категорія до 16 років)
Мельничук Дарина, 16 років,
«Могутня ріка»
с. Сугаки, Могилів-Подільський район,
Вінницька область, Україна

Я і Дністер – за мир!

Річка Дністер немає кінця
І містить безліч крутих поворотів,
Як дорога людського життя
І будні українських солдатів.

Красою своєю мене ти чаруєш,
Що так притягує очі.
Та звуки гармат ти чуєш
У страшні темні ночі.

Несеш жалісну долю народу
Крізь століття й віки,
Що прямує із кровавого Сходу,
Де воюють молоді козаки.

У бажанні відчувти свободу
В напружену і хвилюючу мить
Я простягну руку у воду –
І струна у серці затремтить.

По знайомих і рідних дорогах
мчать швидкісні води Дністра.
У мілких кам'янистих порогах
вода прозора й дзвінка.

Відбивається небо блакитне
і тягнеться десь в далечінь.
Милуються дерева могутні,
Відкидаючи чорну тінь.

У серці все ще тримаю надію
на щасливі та довгі роки!
А з тобою, Дністре, ми здійснимо мрію
Та створимо світ, де немає війни!

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»

III місце (вірш, вікова категорія до 16 років)

Смірнова Олександра, 16 років,

«Я і Дністер – за мир!»

м. Могилів-Подільський, Вінницька область,
Україна

Taina Nistrului

Se întinde-n câmpuri vechi,
Un râu tăcut, cu valuri line.
În păduri, în munți și văi
În adâncuri de coline.

În adancu-i de-ai pătrunde,
De-ai vedea tot ce ascunde.
Un mister etern și dulce,
În legende el se scurge.

În răgazurile vremii,
În adâncuri reci, profunde,
Amuțit-au visuri multe
Spulberate, fără urme.

Nistrul, multe a-ndurat,
Generații a-ncheiat.
Zile, nopți și luni și ani,
Prin toate s-a revărsat .

Deci, avem și o povață.
E o bogăție vastă,
E aici, în țara noastră,
De ce să nu-l îngrijim?
Dacă vrem, să ne mândrim.

Nominalizare «Eseu, nuvelă, poezie, articol
de popularizare a științei»

Locul III (poezie, categoria până la 16 ani)

Cernica Ana, 15 ani,

«Taina Nistrului»

s. Burlănești, raionul Edineț, Moldova

PACEA ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ ÎN BAZINUL RÂULUI NISTRU

Bazinul râului Nistru are o importanță strategică pentru Republica Moldova și Ucraina, fiind sursa principală de apă potabilă și o resursă vitală pentru agricultură, industrie și biodiversitate. Totuși, regiunea se confruntă cu multiple provocări, de la poluare și schimbări climatice, până la tensiuni politice și gestionarea inefficientă a resurselor. Pentru a asigura pacea și dezvoltarea durabilă, este necesară o colaborare transfrontalieră bazată pe principii de sustenabilitate și responsabilitate comună.

Nistrul – un râu al vieții și al cooperării

Râul Nistru traversează aproximativ 1.350 km, pornind din Munții Carpați și vărsându-se în Marea Neagră. Acesta asigură apă potabilă pentru milioane de oameni și reprezintă un ecosistem complex, care susține o gamă largă de specii de plante și animale. În plus, Nistrul joacă un rol esențial în agricultură și industrie, fiind utilizat pentru irigații, generarea de energie hidroelectrică și transport.

În context regional, Nistrul este și un simbol al cooperării. Relațiile dintre Republica Moldova și Ucraina, precum și între comunitățile locale de pe ambele maluri, pot fi întărite printr-o gestionare comună a acestei resurse vitale.

Provocări pentru dezvoltarea durabilă în bazinul r. Nistru

1. Poluarea și degradarea mediului

Activitățile industriale, deversările necontrolate de ape uzate și utilizarea excesivă a pesticidelor și îngrășămintelor în agricultură au condus la o creștere alarmantă a poluării în bazinul râului Nistru. Aceasta afectează calitatea apei, sănătatea publică și echilibrul ecosistemelor.

2. Schimbările climatice

Reducerea precipitațiilor și creșterea temperaturilor influențează debitul râului și pot duce la secetă. Schimbările climatice exacerbează, de asemenea, riscul de inundații, care pot avea consecințe devastatoare pentru comunitățile riverane.

3. Conflictele transfrontaliere privind utilizarea resurselor

Gestionarea inegală a resurselor de apă și lipsa unor mecanisme clare de colaborare între statele implicate pot genera tensiuni politice. Proiectele de infrastructură, precum barajele, pot reduce debitul râului și afecta negativ ecosistemele din aval.

Soluții pentru pace și sustenabilitate

1. Colaborare transfrontalieră

Un management eficient al bazinului râului Nistru necesită o cooperare strânsă între Republica Moldova și Ucraina. Acordurile bilaterale pentru gestionarea resurselor de apă, monitorizarea calității apei și prevenirea poluării sunt esențiale pentru protejarea ecosistemului.

2. Investiții în tehnologii ecologice

Modernizarea infrastructurii de tratare a apei și implementarea tehnologiilor agricole prietenoase cu mediul pot reduce poluarea și pot contribui la utilizarea durabilă a resurselor.

3. Educație și conștientizare publică

Implicarea comunităților locale în protejarea râului Nistru este crucială.

Campaniile de conștientizare privind impactul poluării și beneficiile dezvoltării durabile pot mobiliza cetățenii să adopte practici mai responsabile.

4. Implementarea proiectelor de reabilitare ecologică

Reîmpădurirea zonelor din apropierea râului, restaurarea habitatelor naturale și protejarea speciilor vulnerabile sunt măsuri necesare pentru menținerea echilibrului ecologic.

Concluzie:

Bazinul râului Nistru este un pilon al vieții pentru milioane de oameni și un element central în menținerea păcii și cooperării între statele pe care le străbate.

Promovarea dezvoltării durabile în această regiune necesită eforturi coordonate la nivel local, național și internațional. Prin protejarea resurselor naturale, reducerea poluării și promovarea unor politici bazate pe sustenabilitate, putem asigura o viitor prosper și echitabil pentru generațiile viitoare. Nistrul nu este doar un râu, ci o punte între oameni, o sursă de viață și un simbol al armoniei dintre natură și comunități.

Nominalizare «Eseu, nuvelă, poezie, articol
de popularizare a științei»

Locul II (articol de popularizare a științei,
categoria până la 16 ani)

Martin Matei-Daniel, 12 ani,

«Pacea și dezvoltarea durabilă în bazinul râului Nistru»
Chișinău, Moldova

Річка, що об'єднує: Гнила Рудка та її важливість для суспільства і природи»

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»

II місце (стаття, вікова категорія до 16 років)

Кілярівська Марта, 15 років,

**«Річка, що об'єднує: Гнила Рудка та її важливість
для суспільства і природи»**

м. Скалат, Тернопільський р-н, Тернопільська область,
Україна

Достопримечательности Молдовы: Сорокская и Бендерская крепости и состояние реки Днестр

Республика Молдова – это страна с глубокими историческими корнями и удивительной природой. Среди её культурного наследия особую значимость имеют крепости, которые не просто архитектурные памятники, но символы былого могущества. В числе наиболее значимых объектов – Сорокская и Бендерская крепости. Эти средневековые сооружения когда-то были мощными форпостами, защищавшими молдавские земли, а теперь привлекают внимание как важные памятники истории. Вокруг этих крепостей и протекает река Днестр, оказывающая заметное влияние как на них, так и на окружающую природу.

Река Днестр является одной из крупнейших рек региона и важным природным ресурсом для Молдовы. Однако её современное состояние вызывает тревогу – водные изменения, загрязнения и антропогенные факторы приводят к ухудшению экологии и создают риски для культурного наследия. Необходимы комплексные меры для защиты не только природы, но и объектов, которые находятся вблизи её берегов.

Сорокская крепость – уникальный образец средневековой молдавской архитектуры, который сохранился по сей день. Построенная в XVI веке по приказу Стефана Великого, она представляла собой мощный оборонительный узел на берегу Днестра. Её круглая форма с пятью башнями – редкий пример фортификационного искусства той эпохи. Благодаря удачному расположению, крепость на протяжении веков защищала регион от нашествий с юга. Сегодня Сорокская крепость – одно из самых посещаемых туристических мест в Молдове. Она частично восстановлена, проводятся экскурсии и культурные мероприятия. Однако близость к реке Днестр создаёт серьёзные экологические угрозы. Наводнения, которые в последнее время стали чаще, а также колебания уровня воды разрушают берега и подмывают фундамент, что представляет угрозу для целостности стен крепости. Постоянно высокий уровень влажности ускоряет эрозию каменных поверхностей. Кроме того, качество воды в Сороках, как и воздуха, оставляет желать лучшего из-за отходов из канализации, попадающих в реку. Труба, по которой сбрасываются отходы из канализации в Сороках, расположена в 200 метрах от знаменитой крепости города. Ежедневно в Днестр попадает более 2 тысяч кубометров отходов. Жители города надеются, что проблема будет решена после строительства очистных сооружений, очистные сооружения вышли из строя в 2001 году. Единственный фильтр для канализационных отходов – резервуар, где отстаиваются крупные фракции. История загрязнения Днестра в Сороках актуальна уже более 20 лет. «Мы надеемся, что в конце 2027 года у нас будет очистная станция. В сентябре уже ожидается объявление об участии экономических операторов в тендере по выбору экономического агента для строительства этой станции», – отметила мэр Сорок Лилия Пилипеская. Чтобы сохранить этот объект – Сорокскую крепость, для будущих поколений, необходимо усилить меры по защите от наводнений и проводить регулярный мониторинг состояния крепости. Это позволит минимизировать влияние климатических изменений и природных факторов.

Бендерская крепость, которую также называют крепостью Тигина – один из самых старых и наиболее значимых исторических памятников Молдовы. Она была построена в XV веке с целью защиты от османских и польских войск, и впоследствии укреплена в XVI–XVII веках. В течение многих веков крепость служила для обороны молдавских земель, а также была важным военным и торговым пунктом на пути к Черному морю. Бендерская крепость, расположенная на правом берегу Днестра была центром множества сражений и осад, что сделало ее важным историческим объектом в стране. Её массивные стены и башни по сей день хранят следы многовековых войн, а архитектурные элементы крепости служат ярким примером сочетания молдавской, османской и западноевропейской культур. Сегодня крепость является важным объектом культурного туризма Молдовы. Множество туристов посещают Бендеры, чтобы увидеть это монументальное сооружение, а также узнать о его богатой истории. Однако, как и в случае с Сорокской крепостью, Бендерская крепость сталкивается с угрозами, связанными с экологической ситуацией на реке Днестр. Изменение уровня воды в Днестре, а также загрязнение реки промышленными отходами и химическими веществами, негативно влияют на окружающую среду и состояние крепости. Постоянные колебания уровня воды подмывают берега, что создает угрозу для фундамента и целостности стен крепости. Кроме того, вода, насыщенная вредными веществами, ускоряет процесс разрушения строительных материалов, что угрожает целостности сооружения. В начале лета 2024 г в результате аварии на насосной станции в Бендерах в реку из канализации попали неочищенные сточные воды, так как они являются биологическими отходами, по мнению специалистов, не представляют особой опасности для флоры и фауны. В реке обитают моллюски, губки, различные виды микроорганизмов, которые выполняют роль живых органических фильтров для очистки воды. Биологические отходы не так страшны по сравнению с тем, когда в реку попадают пестициды, гербициды, калийные соли, используемые как сельскохозяйственные удобрения, или химические вещества с промышленных предприятий. Они приводят к гибели фауны и флоры. К тому же, химические отходы имеют свойство оседать на дне и долгие годы отравлять водоем. Местные власти и международные организации активно работают и вводят проекты, которые помогут сохранить как саму крепость, так и о природную среду вокруг нее, включая реку Днестр, которая в последние годы подвержена еще большей опасности. На данный момент в районе крепости осуществляются работы по укреплению берегов, мониторингу уровня воды и восстановлению разрушенных участков стен.

Река Днестр, является одной из самых значимых рек для государства, а также одной из крупнейших рек Молдовы и играет ключевую роль в её экосистеме. Однако её состояние вызывает серьезные опасения власти и граждан. Изменение климата, воздействие промышленности, выражаемое сбросами отходов в реку, а также сельского хозяйства, привели к ухудшению качества воды в реке.

Одной из основных проблем является загрязнение химическими веществами, попадающими в воду из промышленных предприятий и сельскохозяйственных угодий. Удобрения, пестициды и промышленные отходы, сбрасываемые в реку, создают высокую концентрацию вредных веществ, оказывающих негативное влияние на водные экосистемы, здоровье людей и состояние культурных объектов, описанных в докладе, расположенных на берегах реки.

Вода в Днестре становится менее пригодной для питья и орошения, что создает дополнительные угрозы для экосистемы региона. Изменение климата также негативно влияет на состояние реки. В последние годы учащаются наводнения и засухи, что приводит к изменению уровня воды в Днестре. Несмотря на это существуют и положительные изменения. В последние годы международные и национальные организации работают над созданием проектов по охране реки Днестр. Проводятся мероприятия по мониторингу качества воды, а также, разрабатываются качественные методы управления водными ресурсами. Помимо этого, были приняты меры по защите биоразнообразия региона. Международное сотрудничество, играет важную роль в решении проблем Днестра.

Экологические проблемы, с которыми сталкиваются Сорокская и Бендерская крепости, требуют комплексного подхода к их решению. Важно сохранять культурные объекты, и заботиться о состоянии окружающей среды. Для этого необходимо привлекать внимание общественности к проблемам экологии, что можно осуществить через социальные сети, проведение различных мероприятий по осведомлению и охраны культурного наследия, а также развивать международное сотрудничество в области устойчивого развития. Один из успешных примеров таких усилий – это Международный конкурс «Акварели Днестра». Конкурс направлен на привлечение молодежи, студентов и общественности к вопросам охраны экосистемы реки Днестр. Участники конкурса создают работы, посвященные проблемам рационального использования воды, охраны водных ресурсов и биоразнообразия бассейна реки Днестр.

Сорокская и Бендерская крепости – это не просто культурные символы Молдовы, но и живые свидетели её богатой истории, нуждающиеся в особом внимании на фоне современных экологических угроз. Река Днестр, которая имеет ключевое значение для экосистемы региона, влияет на состояние этих исторических памятников. Колебания уровня воды, загрязнение и наводнения создают серьезные риски как для самих крепостей, так и для окружающей природы. Таким образом, эти крепости продолжают оставаться важной частью исторического и природного наследия Молдовы. Их сохранение требует координации усилий всех вовлечённых сторон. Только совместными действиями можно гарантировать, что эти памятники переживут будущие поколения.

Номинация «Произведение, рассказ, стихотворение, научно-популярная статья»

III место (научно-популярная статья, возрастная категория до 16 лет)

**Бородина Арина, 16 лет Терлецкая Татьяна, 16 лет,
«Достопримечательности Молдовы:
Сорокская и Бендерская крепости и состояние
реки Днестр»**

г. Кишинев, Молдова

Днестр: проблемы и решения для сохранения одной из главных рек Европы

Постановка проблемы. Днестр – одна из важнейших рек Восточной Европы, играющая ключевую роль в поддержании экосистемы региона и обеспечении водой миллионов людей. Однако в последние десятилетия экологическое состояние реки ухудшается из-за антропогенного воздействия и климатических изменений. Загрязнение воды, сокращение биоразнообразия и нерациональное использование ресурсов ставят под угрозу здоровье людей и природы.

Цель статьи – рассмотреть основные экологические проблемы бассейна реки Днестр и предложить пути их решения для восстановления и сохранения экосистемы.

Изложение основного материала. Днестр – это вторая по величине река на территории Украины и важная водная артерия для Молдовы. Она является источником пресной воды для миллионов людей, орошает сельскохозяйственные земли и поддерживает богатую флору и фауну вдоль своего течения. Благодаря своей длине, превышающей 1350 километров, Днестр играет важную роль в поддержании биоразнообразия, а также социальной и экономической жизни регионов, через которые он протекает.

Река поддерживает множество видов животных и растений, включая редкие и исчезающие. Вдоль её берегов расположены уникальные природные зоны, которые требуют защиты и восстановления.

Важно отметить основные экологические проблемы Днестра. Главная экологическая проблема реки – это загрязнение воды, которое происходит по причине:

1. промышленных выбросов: заводы, расположенные вдоль реки, часто сбрасывают в неё неочищенные или недостаточно очищенные сточные воды;
2. сельскохозяйственных стоков: избыточное использование удобрений и пестицидов приводит к тому, что эти вещества попадают в реку, ухудшая качество воды;
3. выброса твёрдых бытовых отходов: пластик и другие виды мусора представляют серьёзную проблему в населённых пунктах вдоль реки.

Говоря об экологических проблемах Днестра, следует уточнить, что из-за чрезмерного использования водных ресурсов уровень воды в Днестре значительно снизился в последние годы. Это приводит к ухудшению экосистемы реки, влияя на рыболовство и состояние пойменных лесов.

Необходимо обратить внимание на уменьшение биоразнообразия реки Днестр. Из-за загрязнения и изменения гидрологического режима реки происходит вымирание ряда видов рыб, птиц и растений. Река теряет свою природную устойчивость, и это угрожает существованию целых экосистем.

Что касается путей решения экологических проблем Днестра, то одним из наиболее эффективных способов восстановления экосистемы является модернизация очистных сооружений на промышленных предприятиях и в городах. Системы водоочистки должны соответствовать современным экологическим стандартам, чтобы предотвращать попадание вредных веществ в реку. Внедрение новых технологий водоочистки, таких как биологическая очистка и мембранные технологии, может существенно снизить уровень загрязнений.

Также одним из важнейших шагов для оздоровления Днестра является восстановление пойменных лесов и охрана природных зон вдоль реки. Эти территории играют ключевую роль в поддержании гидрологического режима реки, предотвращают эрозию берегов и способствуют увеличению биоразнообразия. Создание заповедников и охраняемых природных территорий поможет восстановить баланс в экосистеме реки и защитить исчезающие виды.

Следует упомянуть, что сельское хозяйство остаётся одним из основных источников загрязнения Днестра, поэтому необходимо внедрение более устойчивых методов ведения аграрной деятельности. Биологические и органические удобрения могут стать альтернативой химическим веществам. Обучение фермеров устойчивым агротехнологиям и поддержка государственных программ, направленных на снижение использования пестицидов и удобрений, могут привести к долгосрочным положительным результатам.

Важно добавить, что активное вовлечение общественности в экологические акции, такие как уборка берегов реки и высадка деревьев, может стать эффективным инструментом для улучшения состояния Днестра. Необходимо развивать экологическую культуру среди молодёжи и взрослых, поощряя участие в таких мероприятиях. Регулярные кампании по уборке берегов реки с привлечением школ, вузов и местных сообществ помогут не только очистить территорию, но и повысить уровень экологической ответственности населения.

Отметим, что в Европе существует множество примеров успешных инициатив по восстановлению рек, которые могут быть применены и в бассейне Днестра. Например, река Рейн, некогда одна из самых загрязнённых рек Европы, благодаря скоординированным усилиям по очистке и восстановлению сейчас является одной из самых чистых.

В последние годы вдоль Днестра начали появляться локальные инициативы по уборке территории и восстановлению природных экосистем. Эти проекты часто организуются местными сообществами, что позволяет вовлекать широкие слои населения в процесс охраны окружающей среды. Координация действий на международном уровне между Украиной и Молдовой является ключевым элементом для успешного решения проблем Днестра.

Выводы. Сохранение и оздоровление реки Днестр – это сложная, но выполнимая задача, требующая усилий как на государственном уровне, так и на уровне каждого жителя региона. Используя современные технологии водоочистки, сокращая использование химических веществ в сельском хозяйстве и восстанавливая природные экосистемы, мы можем сохранить Днестр для будущих поколений. Присоединяйтесь к экологическим инициативам, участвуйте в акциях по уборке, и вместе мы сможем сделать планету Земля чище и здоровее!

Номинация «Произведение, рассказ,
стихотворение, научно-популярная статья»
III место (научно-популярная статья, возрастная
категория до 16 лет)
Викулина Елена, 16 лет,
«Днестр: проблемы и решения для сохранения
одной из главных рек Европы»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Что происходит с нашим Днестром?

Днестр – одна из крупнейших рек Восточной Европы, протекающая через Украину и Молдову, что указывает на его геополитическое значение. Днестр играет ключевую роль в социально–экономическом и экологическом развитии региона. Для Республики Молдова, Днестр служит основным источником питьевой воды и главным источником водоснабжения для сельского хозяйства и промышленности. Его биоразнообразие разрушается нерациональным использованием водной артерии. Река Днестр для нашей страны является важным объектом, не просто рекой, а символом о котором воспевали поэты и писали картины художники на протяжении многих лет. Сегодня Днестр переживает трагические времена. Создавшиеся экологические проблемы ухудшают состояние экосистемы реки Днестр. Меня волнует данный вопрос, я начала изучать сложившиеся проблемы и искать возможные решения. Есть масштабные проблемы, а есть поменьше, и если каждый небезразличный человек внесет свой вклад в решение, то мы увидим результат.

Во-первых, одной из основных проблем является загрязнение вод Днестра. В реку ежегодно сбрасываются промышленные и бытовые сточные воды. Они насыщены тяжелыми металлами, фосфатами и другими химическими веществами. Около 10–и крупных городов Молдовы и Украины сбрасывают сточные воды в Днестр. Таким образом вода в Днестре стала опасна не только для употребления, но и для купания и использования в сельском хозяйстве. Путем к решению могут стать следующие шаги: ужесточение экологических норм, внедрение современных систем очистки сточных вод, ограничение сброса отходов со стороны предприятий и аграриев, ввести более строгий контроль за использованием агрохимикатов и создание автоматизированной системы мониторинга состояния воды.

Существуют несколько видов очистки: механическая, химическая, физико–химическая. Но каждая из них имеет свои недостатки, такие как длительное время очистки, её неэффективность, значительный расход реагентов, большое количество отходов после очистки и т.д. Именно такие методы используются в работе очистительных сооружений в нашей республике. Также существует биологическая очистка, которая применяется в большинстве развитых стран, имеет достаточно преимуществ и является достойной её для рассмотрения как основного метода очистки сточных вод. Главными достоинствами биологической очистки можно назвать её экологическую безопасность и её высокую эффективность, при которой достигается максимально возможная степень очистки. Стоит также отметить, что при этом типе очистки отходы накапливаются отдельно, и в дальнейшем их можно использовать, например, в сельском хозяйстве.

Во-вторых, важной проблемой является сохранение исторического наследия Днестра. Еще отец истории, Геродот, писал о реке Тирас (древнее название Днестра). На берегах Днестра протекала с древних времен жизнь местного населения: от скифов и сарматов до современных жителей Молдовы. На реке Днестр расположен ряд монастырей, являющиеся историческими объектами. Скальный монастырь Цыпово, единственный скальный монастырь в Европе, высеченный в утесе прямо над рекой, и самый большой в этой части Европы. Монашеское сообщество этого монастыря образовалось здесь значительно раньше, чем было создано Молдавское феодальное государство. Монастырь был основан в VI в., недалеко от поселка Цыпово. Пещерный монастырь XIII в. в селе

Сахарна, близ города Резина, его называют «молдавская Мекка». Этот монастырь является одним из крупнейших паломнических центров Молдавии. Монастырь Сахарна расположен в скалистом, покрытом лесом Сахарнском ущелье, в котором возвышается более 30 порогов и каскадов. Один из самых красивых водопадов высотой 10 м находится очень близко к монастырю. Вода образует глубокую пропасть, которая называется «Яма цыгана». Здесь же находится важная археологическая стоянка с остатками эпохи железного века и гето–дакская крепость на высоком мысе. Монастырь Жапка расположен на берегу Днестра в 45 км от города Сорока, на скалистой возвышенности, на высоте 93 м над уровнем Днестра посреди небольшой полукруглой надпойменной террасы между рекой и гористым берегом.. Первое упоминание о Жапском монастыре в летописи 1693 г. Все пространство от монастыря по обе стороны покрыто густой растительностью, а поляны усеяны разнообразными растениями. Скальная церковь в Жапке является памятником архитектуры и может быть много старше, чем принято считать.

Сегодня важно сохранить это богатое культурное наследие Республики Молдова на берегах Днестра. К сожалению, у властей Молдовы и Украины, сегодня нет достаточно средств для реставрации и поддержания этих объектов. На помощь могут прийти европейские фонды. В соответствии с программой Европейского Союза «Меры по укреплению доверия», внедряемой ПРООН с 2009 г. на всем протяжении реки Днестр в Молдове, осуществлено 12 проектов по охране культурного наследия путем консервации или реставрации исторических памятников. Последний этап программы продлится до конца 2025 г. и охватит территорию вдоль всей реки Днестр в Молдове.

В-третьих, огромной проблемой для бассейна реки Днестр является нарушение природного исторического ландшафта. Антропогенная деятельность, такая как сельское хозяйство, строительство плотин, ирригационных систем приводит к деградации природных территорий. Уровень воды понижается настолько, что местами обнажается дно реки. Вместо исправления ситуации, человек ее только усугубляет. Весной 2024 г. река Днестр переживала один катаклизм за другим. В середине апреля и первых числах мая она постоянно река выходила из берегов. Например, в районе города Тирасполь уровень воды превышал норму на 4 м, многие прибрежные территории оказались в зоне затопления. Вода прибывала не постепенно, а рывками, отдельными волнами, что было непохоже на обычное весеннее половодье. В конце мая 2024 г. река Днестр резко обмелела. Главная причина – сброс воды украинскими ГЭС, расположенными в верхнем течении реки Днестр. За последние 40 лет поток воды в реке сократился вдвое. «В свое время Днестр ежегодно приносил на территорию нашей республики 10–11 куб. км воды, а в настоящее время с большим трудом набирается 5–6 куб. км. Из-за постоянного загрязнения река хуже самоочищается. Поменялся также температурный режим, осенью и весной вода стала теплее нормы, а летом – значительно холоднее. Из-за этого страдает рыба, растут водоросли, появляются заиленные участки».

Ученые заявили о том, что обмеление реки может уничтожить достопримечательности национальных парков на Днестре, уже не говоря о том, что экосистема безвозвратно деградирует. Для решения этой проблемы необходим более дальновидный подход, а именно отказ от подобных проектов как строительство ГЭС, перестать рассматривать Днестр как источник дохода, а поменять подход и рассматривать как источник жизни, принять меры по реставрации природного и исторического ландшафта реки.

С древних времен река Днестр была «отцом» для местных жителей, который кормил и поил их. К сожалению, мы оказались неблагодарными потомками, которые только разрушают и истощают реку. Своим детям мы можем оставить дома, предприятия, поля, но какой в этом смысл, если мы не оставим им Днестр – источник жизни для нашего небольшого государства. Думать о спасении реки надо было еще «вчера». У нас осталось не так много времени и спасение реки должно стать личным делом для каждого из нас.

Я считаю, что необходимо привлекать молодое поколение, которое не знает о существующих проблемах связанных с рекой Днестр, к участию в волонтерских акциях а рамках «День Днестра», посвященной охране и устойчивому управлению водными ресурсами. На мой взгляд было эффективным участие 24 мая 2024 г. в городе Кишиневе в Международной конференции «Днестр, который нас объединяет». Также большое значение имели организованные акции по уборке и посадке деревьев на берегах Днестра в нескольких населенных пунктах в Сорокском и Резинском районах, именно в местах расположения уникальных скальных монастырей. Такими действиями преобразится наш родной Днестр, как в былые времена. Еще одним вариантом решения проблемы я считаю, что можно существенно повысить штрафы за загрязнение рек и озер, что снизит процент загрязнения и улучшить их состояние. Если проводить периодически мероприятия по очищению будет виден прогресс. Люди должны поддерживать красоту природы, сохранять ее и беречь. Ведь разрушается она в большинстве случаев из-за деятельности человека. Мы должны находиться в гармонии с природой и помогать ей, как и она нам.

Номинация «Произведение, рассказ, стихотворение, научно-популярная статья»
III место (научно-популярная статья, возрастная категория до 16 лет)
Слабенко Екатерина, 16 лет,
«Что происходит с нашим Днестром?»
г. Кишинев, Молдова

Желание изменить мир начинается с мелочей

Этим летом, мне удалось совершить маленькое путешествие среди рек и каньонов Молдовы. Места у нас очень живописные аж дух захватывает от того как журчит вода и завывает ветер. Свое путешествие мы начали на севере Молдовы в районе Шолданешты. В этом районе я узнала о реке Чорна. Которая берет свое начало на границе Шолданештского района, а потом впадает в Днестр. Освоившись в путешествии я не могла отделаться от мысли, что нахожусь в горах. Такую оптическую иллюзию создавали мне толтры, которые являются окаменевшими рифами, что формировались тут на протяжении десятков миллионов лет. В итоге, выросли целые известняковые “стены”, а их верхушки поросли таким чужеземцем как айлант, с которым мы боримся до сих пор.

Тем временем, я со своей группой приближалась к главной достопримечательности Шолданештского района – водопадам. Первыми признаками обнаружения нашей цели было легкое журчание воды вдалеке, а также здесь стекались несколько ручейков в маленькую речушку, которая протекала по каменным плитам. Для меня было удивительно, что водопад, к которому мы все таки вышли по козьим тропкам был настолько тихим. Нам открывался вид на целую серию каскадов, уходящих вверх по течению, примерно на метров 30.

От намеченного пути, мы прошли 10 км из 20 возможных, и я решила поинтересоваться, есть ли дальше на речушке еще каскады. На что мне ответили, что такие действительно имеются, но вид у них неблагоприятный, всё в залежах пластика и бытового мусора. Стало очень жаль, что мы не всегда осознаем, насколько тесно связаны с природой и как сильно зависимы от неё, но каждый из нас сталкивается с последствиями разрушения окружающей среды.

Наша группа остановилась для привала, всем распределили еду в пластиковых контейнерах, и я уже догадывалась, что половина из контейнеров останется тут, и частично была права. О каком экономическом росте может быть речь, подумала я, если люди до сих пор не понимают, что мы не можем развиваться, быть здоровыми, в условиях нарастающего загрязнения и разрушения природы. Ведь некоторые контейнеры мог унести ветер, и они так бы и остались портить вид, когда-то нетронутой природы, если бы не руководители похода, которые строго следили за этим. Несмотря на то, что в пункт похода входило питание, мы дополнительно и независимо друг от друга взяли с папой плацинды, которые со вздохом папе пришлось выбросить. Так странно, что 1/3 всех продуктов в мире выбрасывается, как сейчас это делает папа, из-за нашей недалёковидности, но при этом, каждый девятый человек в мире голодает, а 2 миллиарда людей – страдает ожирением. И я прихожу к выводу, что мне с папой стоит обговоривать список продуктов вместе, ведь ресурсов не хватает на всех, не потому что, их мало, а потому что мы неправильно их используем. Путешествие на этом не заканчивалось и на следующей день мы посетили село Наславча. Мы восходили на живописную точку, с которой, собственно, и делаются самые красивые фотографии Наславчи, которые недолимо тянут самому посетить это место. На реке раскинулся маленький островок, что ассоциировался с сердцем. Августовское солнце, в тот день, не щадило нас ни капли, но мои мысли как и мы сами, поднимались выше, туда, где находилась смотровая площадка. В последние годы стало заметно, как резко меняется климат, становясь все более похожим на субтропический. А ведь раньше мы так просто закрывали глаза на тревогу экологов о том, что нас ждёт глобальное потепление. Оказалось, что потепление может разрушить экономику стран и влияет на жизни людей, в данный момент, на мою. За 100 лет мы отправили в воздух так много углекислого газа, что природные системы оказались не в состоянии поглотить его излишки.

По тропинке, навстречу нам спускалась другая туристическая группа, они выглядели уставшими, но довольными. Каждый из них здоровался с нами на своём родном языке, вовсе не боясь осуждения, за то, на каком языке и где он говорит. Неподальёку от группы, девушка восторженно щёлкала фотоаппаратом растение. Я подошла к ней, и она обратилась ко мне на немецком. Хотя немецкий язык мне совсем не знаком, но по её интонации, жестам, мимике, я поняла, что речь идёт про краснокнижное растение.

Я присела на корточки, чтобы вместе с ней фотографировать растение, чьё название я потом узнала из гугл сервиса. К нам, в тот момент, стали подходить ещё люди, мы не знали друг друга, не знали наших языков, но редкое растение объединило нас в одну команду. Так может объединиться все человечество, чтобы установить на планете устойчивое развитие, где нет голода, нет бездушия по отношению к природе, которая является основой всего в нашей жизни, где люди не враждуют друг с другом. Ещё долго я слышала, как та туристическая группа, состоящая из людей абсолютно разных национальностей, долго и весело смеялась, спускаясь с горы. Словно нет ни войн, ни конфликтов, ни военных положений. Тогда я поняла самую главную мысль за ту поездку: если не будет мирного отношения человека к человеку, то ни о какой здоровой взаимосвязи между человеком и природой не может быть и речи.

Номинация «Произведение, рассказ,
стихотворение, научно-популярная статья»
II место (проза, возрастная категория 17-21 лет)
**Пую Надежда, 18 лет, «Желание изменить мир
начинается с мелочей»**
Strășeni, Moldova

«Эхо Днестра: следы на звёздном небе»

Вечер плавно перетекал в ночь, и прохладный ветерок нежно шевелил лёгкие листья деревьев вокруг. Лиан сидел с друзьями у костра, который потрескивал, разбрасывая в воздух искры, словно рассыпая драгоценные воспоминания. Они беседовали обо всём – о жизни, мечтах, недавних приключениях. Кто-то предложил обсудить места, которые оставили самые яркие впечатления.

– А я, – начал Лиан, – всегда возвращаюсь мыслями к одному месту – Днестру.

Друзья удивлённо переглянулись: река казалась для них чем-то привычным, частью пейзажа. Но Лиан видел её иначе, и, когда он начал рассказывать, его голос наполнился мягкими нотами ностальгии.

– С самого детства каждый год мы ездили к Днестру всей семьёй. Река казалась мне чем-то огромным и величественным. Вода была кристально чистой, её блики играли на солнце, словно танцую. Для меня это было как целый мир, такой же бескрайний и непоколебимый. В те мгновения я чувствовал, что эта река всегда будет такой – сильной, красивой, живой.

Он на миг замолчал, будто возвращаясь в детские воспоминания. Друзья, погружённые в его рассказ, внимательно слушали.

Лиан закрыл глаза и окунулся в воспоминания, словно в волшебные глубины своей души. Он вновь оказался у Днестра, как когда-то, много лет назад, когда ему было всего шесть. Солнечные лучи нежно пробивались сквозь густые деревья, а река сверкала, как гигантский алмаз, укрытый в зелени.

Он весело мчался по берегу, смеясь и крича от восторга. Мать, крепко держа его за руку, улыбалась, а отец показывал, как бросать камни в воду, чтобы они

прыгали по её поверхности. Лиан с радостью вспоминал, как это было весело: каждый камень взрывался в брызгах, как маленький фейерверк, рассыпая искры счастья. Вода казалась живой, она текла, шумела и наполняла воздух свежестью.

– Смотри, какая она чистая! – воскликнул он, указывая на рыбок, которые скакали в водной глади.

– Да, это волшебство природы, – ответила мама, прижимая его к себе. – Если ты будешь заботиться о Днестре, то он навсегда останется твоим другом.

Это воспоминание согревало его сердце, но теперь, когда он вновь вспоминал о тех днях, на душе становилось тяжело. Реальность, с которой он сталкивался сейчас, была иной. Днестр, который он знал и любил, стал бледным отражением своего прошлого...

– Но с каждым годом, – продолжал он, – я начал замечать, как всё меняется. Река становилась всё меньше похожей на ту, которую я знал в детстве. Вода уже не была такой чистой, она убывает, берега стали грязными, появились какие-то мусорные свалки. Это ощущается так, как если бы кто-то разрушал моё детское восприятие мира, то, что когда-то казалось вечным.

Костёр потрескивал, и в его огне отражались искры прошлого, когда Днестр был символом мира и гармонии для Лиана.

– Я часто сравниваю Днестр с миром, – добавил он, вновь погружаясь в размышления. – Когда река чиста и спокойна, это как знак мира. Но когда её загрязняют, словно нарушается равновесие. Мы все должны заботиться о ней, чтобы она могла продолжать дарить жизнь и вдохновение.

– Ты хочешь сказать, что состояние реки – это как метафора для мира? – спросила Оля, сидящая рядом с Лианом, внимательно слушая его.

– Да, – кивнул он. – Река и мир не могут быть в гармонии, если мы не заботимся о них. Природа – это зеркало нашей ответственности. Если мы продолжаем игнорировать проблемы, загрязняем её и не даём времени на восстановление, то и в мире будет всё больше конфликтов и разрушений. Только когда мы начнём заботиться о природе, можем ожидать, что и мир станет устойчивым.

– Но ведь что-то можно сделать? – вмешался Андрей. – Мы же не совсем потеряли контроль?

Лиан улыбнулся:

– Конечно, можно. Важно осознать, что каждое действие, помощь – будь то очистка реки, отказ от ненужного пластика или просто сохранение чистоты – это вклад в будущее. Если каждый сделает хотя бы немного, мы сможем восстановить не только Днестр, но и гармонию в мире. Это не просто о защите реки, но и о поддержании мира вокруг нас. Это и есть устойчивое развитие: когда мы думаем не только о себе, но и о будущем, о том, что оставим потомкам.

Друзья замолчали, переваривая его слова. Казалось, костёр стал гореть тише, погружая их в размышления о том, как мало они задумывались об этих вещах.

– Получается, – тихо сказала Оля, – что забота о Днестре – это не только про экологию. Это про наш общий мир, нашу ответственность за него.

Лиан кивнул:

– Именно. Если мы не сможем сохранить реку чистой, как можем надеяться

на мир и стабільність? Всё связано. Днестр – это не просто река, это символ, который напоминает нам, как важно заботиться о том, что нас окружает.

Он, всмотревшись в звёздное небо, продолжал:

– Знаете, иногда я думаю, что мы – просто пылинки в этом огромном мире, как звёзды на небе. Каждый из нас имеет своё место, и всё, что мы делаем, оставляет след. Этот след может быть виден сквозь множество вселенных. Если мы будем заботиться о Днестре и о мире вокруг нас, наши действия создадут свет, который будет освещать путь другим.

Андрей поднял голову к небу и, указывая на яркую звезду, сказал:

– Да, именно так. Как эти звёзды, мы можем стать частью чего-то большего, если будем действовать вместе. Каждый раз, когда мы очищаем реку, мы не просто заботимся о природе, но и создаём лучшее будущее для всех.

Именно таким образом трое людей смогли понять, что все изменения начинаются именно с нас, то, что мы оставим после себя, и будет нашим вкладом не только в нашу же историю, но и в природу, в её вечность.

Номинация «Произведение, рассказ, стихотворение, научно-популярная статья»

III место (проза, возрастная категория 17-21 лет)

Чарная Дарья, 18 лет,

«Эхо Днестра – следы на звездном небе»

г. Кишинев, Молдова

Стаття «Ріка єднання»

Чудовий наш край Поділля! Зелені гори, мальовничі балки, ліси, долини, річки протікають по всій території країни. Ми ніколи не замислювалися, чому люди селились біля води? А тому, що вода дає життя всьому живому на землі, зокрема, людині. Наше завдання – берегти багатство – річку Дністер.

Міжнародна спільнота розробила проєкт «Транскордонне співробітництво та сталє управління в басейні річки Дністер». Він реалізується ОБСЄ, ЄЕК, ООН та Екологічною програмою ООН у рамках ініціативи «Довкілля і безпека» та фінансується урядом Фінляндії.

Чим зацікавила річка такі поважні інституції? Перш за все, Дністер – транскордонна річка, вона бере початок в українських Карпатах на висоті 900 метрів, протікає територією Молдови та знову потрапляє до України, де впадає у Чорне море через Дністровський лиман.

Дністер – велика річка, адже його довжина 1352 км. Її береги – це різноманітні ландшафти – від гірських краєвидів у верхів'ї та рівнин у низов'ї.

Найбільшими притоками Дністра у верхній течії є річка Стрий, а Серет, Збруч, Смотрич та Мурафа – в середній течії; Раут і Бик – у нижній течії. У басейні річки проживає біля 5 млн. осіб в Україні та 2,7 млн. – у Молдові.

На території Могилів-Подільщини протікає 13 річок (середніх та малих розмірів) та безліч їх приток. Кожна з них – неповторна скарбниця краю та

прикраса населеного пункту, через який протікає. Це малі річки України. Їх кількість зменшується, а вода в них стає небезпечною для життя. Річки замулюються і зникають через непосильний антропогенний вплив, непродумане будівництво гідро– та інших споруд, вирубку лісів у заплавах, а ці мальовничі куточки – заплави, залучини і плеса – поступово зростають болотною рослинністю і зникають. На берегах – купи сміття та понівечені дерева. Тому у світі є тисячі громадських організацій, які беруть участь у рятіванні малих річок. Це всеукраїнські акції «Жива вода», «До чистих джерел» та ін.

Дуже часто місцем відпочинку ми обираємо Дністер, тому золотими правилами для нас повинні стати: не нашкодь природі, прибери після свого перебування берег, не знищуй фауну і флору, рибні запаси Дністра!

У перспективі – за допомогою міжнародних організацій уряду України та Молдови можуть створити білатеральний парк, який проляже територією обох держав.

У нас мета одна – це донести до кожного, що у нас унікальне багатство – річка Дністер. Ми повинні перейматися його долею і спитати себе, що можемо зробити для Дністра, щоб залишити нащадкам це воістину унікальне творіння природи.

Дністер не лише природне багатство, а й символ миру та співпраці між країнами. Завдяки транскордонному діалогу між Україною та Молдовою цей регіон може стати прикладом того, як спільні природні ресурси об'єднують людей, а не розділяють їх.

Вода, яка тече по обидва боки кордону, нагадує, що природа не знає меж. Вона потребує нашої єдності та розуміння, що збереження Дністра – це внесок у мир і стійкий розвиток регіону. Мир на Дністрі – це не лише відсутність конфліктів, а й активне співробітництво задля збереження довкілля та покращення якості життя населення по обидва боки річки.

Річка має стати прикладом того, як через відповідальність та взаєморозуміння люди можуть спільно зберегти красу довкілля та передати її майбутнім поколінням. Тому кожен наш крок назустріч Дністру – це внесок у збереження миру на цій благодатній землі!

Номінація «Твір, оповідання, вірш, науково-популярна стаття»

III місце (стаття, вікова категорія 17-21 років)

Трофімова Уляна, 17 років, «Ріка єднання»

с. Бронниця, Могилів-Подільський район,
Вінницька область, Україна

Відгомін легенди

Ріка летить в стрімкому танці – через роки, через віки –
То у яскравій вишиванці, то загорнулась в сардаки.

А кожна хвилька – то легенда, а кожна крапля – то історія,
Таємна, випита до денця – то бистрий вир, то меланхолія...

І вод отих не зупинити, уся їх сила у безмежності:
І сонця оксамит, і вітру древній слід на берегах таємності...

Ти звався Дьнѣстръ у Київській Русі, і Турлою – у турків, Тріасом – у греків
Данастріс – у римлян, і Ністру – у румун, і лиш Дністер – у нас з років далеких.

Легенди давнини живуть серед людей, знання віків у водах озивається!
– Так як же назву цю отримала ріка? – малий онук у прадіда питається.

– У книгах давнини не прочитаєш ти, легенда з уст в уста передається,
Тому, послухай і запам'ятай, можливо в серденьку твоєму озветься.

– Жив–був собі Струмок у сиву давнину, і тік собі Струмок, всіх радував завзято,
А предки вздовж Струмка вели свій календар: і сіяти коли, коли і просо жати.

Без імені Струмок давав роботу всім, і за календарем чекали люди свята,
Почали предки шлях – за ними йдемо ми, показуючи путь своїм нащадкам.

Коли весна прийде, коли вже перший грім, так міряли літа мисливці, хлібороби,
А час іде вперед, а час вперед летить, стає минуле плинним, незворотним.

Так позначали дні на березі Струмка, і rischi на піску служили їм за правду
Та в ніч одну глуху, коли був буревій, він вийшов з берегів і змив пісок назавжди.

– Ой лихо, хто **дні стер**? – запитували люди так журливо
І вітер відповів: – Струмок швидкий **дні стер**, усе наше життя знесла вода
бурхлива!

Журисть, хоч не журисть – позначок вже нема, а треба далі жити,
З маленького струмка розлилася Ріка – не будемо тужити!

Ми будем працювати на березі Ріки, дітей ростити, землю захищати
Ріку, що розлилась, полюбим як Струмок, Дністром ми будем звати–величати.

Задумався малий і діду відповів: – Легенду буду вічно пам'ятати!
Я дякую Тобі, що тайну розповів. Своім онукам буду повідати.

У пам'яті людській – відгомін течії, що за вітрами вслід біжить невпинно.
Прадавній наш Дністер, ти повний таємниць, до моря досі мчиш незмінно.

Вітри–шуліки шлях показують воді, і річка ця як сон, що в пам'яті озветься,
І в кожній краплі слід нас знов веде туди, де грань забутих днів, Дністра де серце
б'ється.

Швидка наша ріка – прадавній дух легенд, зродилась ти ще на світанку віку
І лине наш Дністер, наш вічний оберіг, і споконвічна правда в тім велика!

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»

III місце (вірш, без вікової категорії)

Кабічій Галина, 65 років,

«Відгомін легенди»

м. Чернівці, Україна

Склад конкурсної комісії міжнародного басейнового конкурсу «Барви Дністра» 2024

Співголови комісії:

- **Андрійчук Віталій** – заступник начальника Дністровського басейнового управління водних ресурсів (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Радун Казаку** – замісник директора, Агенція «Апеле Молдовей» (м. Кишинів, Республіка Молдова).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації «**Малюнок**»:

- **Геніч Мальвіна** – начальник відділу водних відносин, басейнової взаємодії та міжнародного співробітництва Басейнового управління водних ресурсів річок Прут та Сірет (м. Чернівці, Україна);
- **Богайчук Людмила** – художниця, член Національної спілки художників України, старший викладач кафедри теорії та методики декоративно-прикладного мистецтва і графіки художньо-графічного факультету Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д.Ушинського (м. Одеса, Україна);
- **Гричулевич Лілія** – членкиня громадської організації «Чорноморський жіночий клуб» (м. Одеса, Україна);
- **Криворучко Ольга** – координаторка конкурсу «Барви Дністра» від лівого берега Дністра у Молдові, представниця ГО «ДТіП» та Міжнародної асоціації «Еко-ТІРАС» (м. Рибниця, Республіка Молдова);
- **Ecaterina Cliftova** – викладач Центру творчості дітей та юнацтва (м. Рибниця, Республіка Молдова).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації «**Фоторобота**»:

- **Майстришин Тарас** – професійний фотограф, член Національної спілки журналістів України (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Деркач Олег** – фотограф, голова Миколаївської філії НЕЦ України, Заслужений природоохоронець України (м. Миколаїв, Україна);
- **Гричулевич Лілія** – членкиня громадської організації «Чорноморський жіночий клуб» (м. Одеса, Україна);
- **Полторах Володимир** – керівник громадської організації «Агрікола», кандидат історичних наук, автор книг та телепередач (м. Одеса, Україна);
- **Nicolai Romanovici** – фотограф – натураліст, науковий співробітник природного заповідника «Ягорлик» (Дубоссари, Республіка Молдова).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації «**Відеофільм, слайд-шоу**»:

- **Гнатишин Іванна** – заступниця начальника Дністровського БУВР (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Ленчук Ольга** – координатор робіт від Дністровського БУВР (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Орфанова Марія** – доцентка кафедри екології Івано-Франківського національного технічного університету нафти та газу (м. Івано-Франківськ, Україна);

- **Слесаренок Світлана** – керівниця ГО «Чорноморський жіночий клуб». Національна координаторка конкурсу від України (м. Одеса, Україна);
- **Горіап Наталія** – громадська організація «Агрікола», охорона природи і розвиток сільського туризму (м. Одеса, Україна).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації **«Захід з оздоровлення водних ресурсів»:**

- **Слесаренок Світлана** – керівниця ГО «Чорноморський жіночий клуб». Національна координаторка конкурсу від України (м. Одеса, Україна);
- **Орфанова Марія Михайлівна** – доцентка кафедри екології Івано-Франківського національного технічного університету нафти та газу (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Lilia Raşa (Лілія Паша)** – Теоретичний ліцей Оризонт, (Кишинів, Республіка Молдова);
- **Полторак Володимир** – керівник громадської організації «Агрікола», кандидат історичних наук, автор книг та телепередач (м. Одеса, Україна);
- **Горіап Наталія** – громадська організація «Агрікола», охорона природи і розвиток сільського туризму (м. Одеса, Україна).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації **«Твір, оповідання, вірш, науково-популярна стаття»:**

- **Гнатишин Іванна** – заступниця начальника Дністровського БУВР (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Яворська Олена** – старший викладач кафедри ботаніки та екології Донецького національного університету ім. В. Стуса (м. Вінниця, Україна);
- **Криворучко Ольга** – координаторка конкурсу «Акварелі Дністра» від лівого берега Дністра у Молдові, представниця ГО «ДТІП» та Міжнародної асоціації «Еко-TIPAC» (м. Рибниця, Республіка Молдова);
- **Lilia Raşa (Лілія Паша)** – Теоретичний ліцей Оризонт, (Кишинів, Республіка Молдова);
- **Natalia Barbier** – журналіст Міжнародної асоціації «Еко-TIPAC» (Кишинів, Республіка Молдова).

До організаційної команди у 2024 році входили Іванна Гнатишин, Лілія Гричулевич, Ольга Ленчук та Світлана Слесаренок від України та Олег Банару, Ольга Криворучко та Тетяна Синяєва від Республіки Молдова.

Componența comisiei de concurs a Concursului Internațional de bazin „Culorile Nistrului”, 2024

Co-președinții comisiei:

- **Vitali Andrâciuc** – șef interimar al Administrației resurselor de apă din Bazinul Nistrului (Ivano-Frankivsk, Ucraina);
- **Radu Cazacu** – director adjunct, Agenția „Apele Moldovei” (Chișinău, Republica Moldova).

Componența comisiei de concurs pentru desemnarea câștigătorilor la nominalizarea „Desen”:

- **Malvina Ghenici** – șefa Departamentului Relații cu Apă, Interacțiune Bazinală și Cooperare Internațională a Administrației Apelor Bazinale a râurilor Prut și Siret (Cernăuți, Ucraina);
- **Ludmila Bogaiciuc** – artist, membru al Uniunii Naționale a Artiștilor din Ucraina, lector superior al Departamentului de Teoria și Metodologia Artelor Decorative și Aplicate și Grafică, Facultatea de Arte și Grafică, „Universitatea Națională Pedagogică din Ucraina de Sud în numele lui K. D. Ushinsky” (Odesa, Ucraina);
- **Lilia Grychulevych** – reprezentant ONG „Clubul Femeilor de la Marea Neagră” (Odesa, Ucraina);
- **Olga Crivorucico** – coordonator al concursului „Acuarele Nistrului” de pe malul stâng al Nistrului în Moldova, reprezentant al ONG-ului „JEEP” și al Asociației Internaționale „Eco-TIRAS” (Rîbnița, Republica Moldova);
- **Ecaterina Clițova** – Profesoară la Centrul de creație pentru copii și tineret (Rîbnița, Republica Moldova).

Componența comisiei de concurs pentru desemnarea câștigătorilor la nominalizarea „Lucrare foto”:

- **Taras Maistrișin** – fotograf profesionist, membru al Uniunii Naționale a Jurnaliștilor din Ucraina (Ivano-Frankivsk, Ucraina);
- **Oleg Dercaci** – fotograf, președinte al filialei Mykolaiv a NEC din Ucraina, Ecologist de onoare al Ucrainei (Odesa, Ucraina);
- **Lilia Grychulevych** – reprezentant ONG „Clubul Femeilor de la Marea Neagră” (Odesa, Ucraina);
- **Volodâmăr Poltorak** – șef ONG „Agricola”, doctor în istorie, autor de cărți și programe TV (Odesa, Ucraina);
- **Nicolai Romanovici** – Colaborator științific la Rezervația naturală „Iagorlâc”, fotograf – naturalist (Dubăsari, Republica Moldova).

Componența comisiei de concurs pentru desemnarea câștigătorilor la nominalizarea „Film video, prezentare de diapozitive”:

- **Ivana Gnatișin** – șef adjunct al Administrației Apelor din Bazinul Nistrului (Ivano-Frankivsk, Ucraina);
- **Olha Lenchuk** - coordonator de lucru de la Administrația Bazinală de Apă Nistru (Ivano-Frankivsk, Ucraina);
- **Maria Orfanova** – profesor asociat al Departamentului de Ecologie, Universitatea Națională Tehnică de Petrol și Gaze Ivano-Frankivsk (Ivano-Frankivsk, Ucraina);

- **Svitlana Slesarenok** – șefa ONG „Clubul Femeilor de la Marea Neagră”. Coordonator național al concursului din Ucraina (Odesa, Ucraina);
- **Nataliia Horiap** – ONG „Agricola”, conservarea naturii și dezvoltarea turismului rural (Odesa, Ucraina).

Componența comisiei de concurs pentru desemnarea câștigătorilor la nominalizarea „**Acțiune de îmbunătățire a resurselor de apă**”:

- **Svitlana Slesarenok** – șefa ONG „Clubul Femeilor de la Marea Neagră”. Coordonator național al concursului din Ucraina (Odesa, Ucraina);
- **Maria Orfanova** – profesor asociat, Departamentul de Ecologie, Universitatea Națională Tehnică de Petrol și Gaze Ivano-Frankivsk (Ivano-Frankivsk, Ucraina);
- **Volodâmâr Poltorak** – șef ONG „Agricola”, doctor în istorie, autor de cărți și programe TV (Odesa, Ucraina);
- **Lilia Pașa** – profesoară, IPÎ Liceul Teoretic “Orizont”, IP Liceul Teoretic „ION CREANGĂ” (Chișinău, Republica Moldova);
- **Nataliia Horiap** – ONG „Agricola”, conservarea naturii și dezvoltarea turismului rural (Odesa, Ucraina).

Componența comisiei de concurs pentru desemnarea câștigătorilor la nominalizarea „**Operă, poveste, poezie, articol de popularizare**”:

- **Ivana Gnatășan** – șef-adjunct al Administrației Apelor din Bazinul Nistrului (Ivano Frankivsk, Ucraina);
- **Elena Iavorskaia** – lector principal al Departamentului de Botanică și Ecologie, Universitatea Națională V. Stus Donetsk (Vinnytsia, Ucraina);
- **Olga Crivorucico** – coordonator al concursului „Culorile Nistrului” de pe malul stâng al Nistrului în Moldova, reprezentant al ONG-ului „JEEP” și al Asociației Internaționale „Eco-TIRAS” (Rîbnița, Republica Moldova);
- **Lilia Pașa** – profesoară, IPÎ Liceul Teoretic “Orizont”, IP Liceul Teoretic „ION CREANGĂ” (Chișinău, Republica Moldova);
- **Natalia Barbier** – Jurnalistă Asociației Internaționale «Eco-TIRAS» (Chisinau, Republica Moldova)

Echipa organizatoare din 2024 le-a inclus pe Ivana Gnațișin, Liliia Hrychulevych, Olga Lenchuk și Sviltana Slesarenok din Ucraina și Oleg Banaru, Olga Crivorucico și Tatiana Siniaeva din Republica Moldova.

Состав конкурсной комиссии международного бассейнового конкурса «Акварели Днестра» 2024

Сопредседатели комиссии:

- **Андрійчук Виталий** – заместитель начальника Днестровского бассейнового управления водных ресурсов (г. Ивано-Франковск, Украина).
- **Раду Казаку** – заместитель директора, Агентство «Апеле Молдовой» (г. Кишинев, Республика Молдова).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «Рисунок»:

- **Генич Мальвина** – начальник отдела водных отношений, бассейнового взаимодействия и международного сотрудничества Бассейнового управления водных ресурсов рек Прут и Сирет (г. Черновцы, Украина);
- **Богайчук Людмила** – художница, член Национального союза художников Украины, старший преподаватель кафедры теории и методики декоративно-прикладного искусства и графики художественно-графического факультета Южноукраинского национального педагогического университета им. К.Д. Ушинского (г. Одесса, Украина);
- **Гричулевич Лилия** – член общественной организации «Черноморский женский клуб» (г. Одесса, Украина);
- **Криворучко Ольга** – координатор конкурса «Акварели Днестра» от левого берега Днестра в Молдове, представитель ОО «ДЖИП» и Международной ассоциации «Эко-ТИРАС» (г. Рыбница, Республика Молдова);
- **Ecaterina Cliptova** – преподаватель Центра творчества детей и молодежи (г. Рыбница, Республика Молдова).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «Фоторабота»:

- **Майстришин Тарас** – профессиональный фотограф, член Национального союза журналистов Украины (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Деркач Олег** – фотограф, председатель Николаевского филиала НЭЦ Украины, Заслуженный природоохранник Украины (г. Одесса, Украина);
- **Гричулевич Лилия** – член общественной организации «Черноморский женский клуб» (г. Одесса, Украина);
- **Полторак Владимир** – руководитель общественной организации «Агрикола», кандидат исторических наук, автор книг и телепередач (г. Одесса, Украина);
- **Nicolai Romanovici** – фотограф – натуралист, научный сотрудник природного заповедника «Ягорлык» (Дубоссары, Республика Молдова).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «Видеофильм, слайд-шоу»:

- **Гнатишин Иванна** – заместительница начальника Днестровского БУВР (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Ленчук Ольга** – координатор работ от Днестровского БУВР (г. Ивано-Франковск, Украина);

- **Орфанова Мария** – доцент кафедры экологии Ивано-Франковского национального технического университета нефти и газа (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Слесаренок Светлана** – руководительница ОО «Черноморский женский клуб». Национальный координатор конкурса от Украины (г. Одесса, Украина);
- **Гориап Наталья** – общественная организация «Агрикола», охрана природы и развитие сельского туризма (г. Одесса, Украина).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «**Мероприятие по оздоровлению водных ресурсов**»:

- **Слесаренок Светлана** – руководительница ОО «Черноморский женский клуб». Национальный координатор конкурса от Украины (г. Одесса, Украина);
- **Орфанова Мария** – доцент кафедры экологии Ивано-Франковского национального технического университета нефти и газа (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Lilia Raşa (Лилия Паша)** – Теоретический лицей Оризонт, (Кишинев, Республика Молдова);
- **Полтораки Владимир** – руководитель общественной организации «Агрикола», кандидат исторических наук, автор книг и телепередач (г. Одесса, Украина);
- **Гориап Наталья** – общественная организация «Агрикола», охрана природы и развитие сельского туризма (г. Одесса, Украина).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «**Произведение, рассказ, стихотворение, научно-популярная статья**»:

- **Гнатишин Иванна** – заместительница начальника Днестровского БУВР (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Яворская Елена** – старший преподаватель кафедры ботаники и экологии Донецкого национального университета им. В. Стуса (г. Винница, Украина);
- **Криворучко Ольга** – координатор конкурса «Акварели Днестра» от левого берега Днестра в Молдове, представительница ОО «ДЖиП» и Международной ассоциации «Эко-ТИРАС» (г. Рыбница, Республика Молдова);
- **Lilia Raşa (Лилия Паша)** – Теоретический лицей Оризонт, (Кишинев, Республика Молдова);
- **Natalia Barbier** – журналист Международной ассоциации «Эко-ТИРАС» (Кишинев, Республика Молдова).

В организационную команду в 2024 году входили Иванна Гнатышин, Лилия Гричулевич, Ольга Ленчук и Светлана Слесаренок от Украины и Олег Банару, Ольга Криворучко и Татьяна Синяева от Республики Молдова.

Composition of the contest commission of the international basin contest “Colours of the Dniester” 2024

Co-chairs of the commission:

- **Vitalii Andriichuk** – Deputy head of the Dniester Basin Water Resources Authority (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Radu Cazacu** – Deputy Director, Apele Moldovei Agency (Chisinau, Republic of Moldova).

Composition of the contest commission for determining the winners in the nomination “Drawing”:

- **Malvina Genich** – Head of the Department of Water Relations, Basin Interaction and International Cooperation of the Basin Water Administration of the Prut and Siret Rivers (Chernivtsi, Ukraine);
- **Liudmyla Bogaichuk** – artist, member of the National Union of Artists of Ukraine, senior lecturer of the Department of Theory and Methodology of Decorative and Applied Arts and Graphics, Faculty of Arts and Graphics, K.D.Ushinsky South Ukrainian National Pedagogical University (Odesa, Ukraine);
- **Lilia Grychulevych** – member of NGO “Black Sea Women’s Club” (Odesa, Ukraine);
- **Olga Crivorucico** – coordinator of the contest “Colours of the Dniester” from the left bank of the Dniester in Moldova, representative of NGO “DJ&P” and the International Association “Eco-TIRAS” (Rîbnița, Republic of Moldova);
- **Ecaterina Cliptova** – Teacher at the Creative Center for Children and Youth (Rîbnița, Republic of Moldova).

Composition of the contest commission to determine the winners in the nomination “Photo Work”:

- **Taras Maistryshyn** – professional photographer, member of the National Union of Journalists of Ukraine (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Oleg Derkach** – photographer, chairman of Mykolaiv branch of NEC of Ukraine, Honored Environmentalist of Ukraine (Odesa, Ukraine);
- **Lilia Grychulevych** – member of NGO “Black Sea Women’s Club” (Odesa, Ukraine);
- **Volodymyr Poltorak** – Head of NGO “Agricola”, PhD in History, author of books and TV programs (Odesa, Ukraine);
- **Nicolai Romanovici** – naturalist photographer, researcher at the Yagorlyk Nature Reserve (Dubossary, Republic of Moldova).

Composition of the contest commission to determine the winners in the nomination “Video film, slide show”:

- **Ivanna Gnatyshyn** – Deputy Head of the Dniester Basin Water Administration (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Olha Lenchuk** – A work coordinator from the Dniester Basin Water Administration (Ivano-Frankivsk, Ukraine);

- **Maria Orfanova** – Associate Professor of the Department of Ecology, Ivano Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Svitlana Slesarenok** – Head of NGO “Black Sea Women’s Club”. National coordinator of the contest from Ukraine (Odesa, Ukraine);
- **Natalia Goriup** – NGO “Agricola”, nature conservation and rural tourism development (Odesa, Ukraine).

Composition of the contest commission for determining the winners in the nomination “**Water Resources Improvement Action**”:

- **Svitlana Slesarenok** – Head of NGO “Black Sea Women’s Club”. National coordinator of the contest from Ukraine (Odesa, Ukraine);
- **Maria Orfanova** – Associate Professor, Department of Ecology, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Volodymyr Poltorak** – Head of NGO “Agricola”, PhD in History, author of books and TV programs (Odesa, Ukraine);
- **Lilia Pasha** – Theoretical Lyceum Orizont, (Chisinau, Republic of Moldova);
- **Natalia Goriup** – NGO “Agricola”, nature conservation and rural tourism development (Odesa, Ukraine).

Composition of the contest commission to determine the winners in the nomination “**Essey, story, poem, popular science article**”:

- **Ivanna Gnatyshyn** – deputy chief of the Dniester Basin Water Administration (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Olena Iavorska** – Senior Lecturer of the Department of Botany and Ecology, V. Stus Donetsk National University (Vinnytsia, Ukraine);
- **Olga Crivorucico** – coordinator of the contest “Colours of the Dniester” from the left bank of the Dniester in Moldova, representative of NGO “DJ&P” and the International Association “Eco-TIRAS” (Rîbnița, Republic of Moldova);
- **Lilia Pasha** – Theoretical Lyceum Orizont, (Chisinau, Republic of Moldova);
- **Natalia Barbier** – Journalist of International Association «Eco-TIRAS», (Chisinau, Republic of Moldova).

The organising team in 2024 included Ivanna Hnatyshyn, Liliia Hrychulevych, Olha Lenchuk and Svitlana Slesarenok from Ukraine and Oleg Banaru, Olga Crivorucico and Tatiana Siniaeva from the Republic of Moldova.

Зміст цієї публікації, висловлені в ній думки, оцінки та висновки відображають думку авторів і можуть не збігатися з офіційною позицією ОБСЄ.

Conținutul acestei publicații, opiniile exprimate în ea, evaluările și concluziile reflectă punctele de vedere ale autorilor și pot să nu coincidă cu poziția oficială a OSCE.

Содержание данной публикации, высказанные в ней мнения, оценки и выводы отражают точку зрения авторов и могут не совпадать с официальной позицией ОБСЕ.

The content of this publication, the opinions expressed in it, assessments and conclusions reflect the views of the authors and may not coincide with the official position of the OSCE.